

GARD - Pracownia Urbanistyczno - Architektoniczna - mgr inż. arch. Anna Woźnicka
siedziba: ul. Traktorowa 43/2, 91-117 Łódź; adres korespondencyjny: ul. Telefoniczna 46F, 92-016 Łódź
NIP 947-106-73-33; REGON 100834104, tel. 530641655, 509959368, 508655541; biurogard@gmail.com

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
NA POTRZEBY
PLANU OGÓLNEGO GMINY BOGUTY-PIANKI

Zamawiający:

Gmina Boguty-Pianki reprezentowana przez Wójta Gminy, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Boguty-Pianki
ul. Aleja Papieża Jana Pawła II 45, 07-325 Boguty Pianki

Wykonawca:

GARD – Pracownia Urbanistyczno-Architektoniczna – mgr inż. arch. Anna Woźnicka ul. Traktorowa 43/2 91-117 Łódź

Podstawa opracowania:

Umowa Nr UG.25/2025 zawarta w dniu 30 czerwca 2025 w Bogutach-Piankach
Uchwała Nr 11/II/24 Rady Gminy Boguty-Pianki z dnia 23 maja 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Boguty-Pianki

Autorzy opracowania:

Główny projektant planu - mgr inż. arch. Anna Woźnicka

Główny autor prognozy - mgr. Gabriel Danek

Współautor prognozy - mgr. Mikołaj Antonowicz

Łódź, listopad 2025

SPIS TREŚCI

1. PRZEDMIOT, CEL I ZAKRES PROGNOZY	5
1.1 Przedmiot opracowania i podstawy formalno-prawne	5
1.2 Metodyka opracowania i materiały źródłowe	5
1.3 Powiązania projektu planu ogólnego z dokumentami strategicznymi	7
2. ZAKRES PRZESTRZENNY I POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE GMINY BOGUTY-PIANKI.....	11
2.1 Geografia gminy	11
2.2 Zagospodarowanie terenu	12
3. POSZCZEGÓLNE ELEMENTY PRZYRODNICZE I ICH WZAJEMNE POWIĄZANIA	17
3.1 Budowa geologiczna, rzeźba terenu	17
3.2 Gleby, kompleksy przydatności rolniczej, susza	21
3.3 Uwarunkowania hydrologiczne	23
3.3.1 Wody powierzchniowe	24
3.3.2 Wody podziemne	26
3.3.3 Zagrożenie powodziowe	30
3.4 Warunki klimatyczne, akustyczne i jakość powietrza	30
3.4.1 Warunki klimatyczne	30
3.4.2 Klimat akustyczny	31
3.4.3 Jakość powietrza	33
3.5 Flora i fauna	35
3.5.1 Roślinność	35
3.5.2 Świat zwierząt	38
3.6 Promieniowanie elektromagnetyczne	38
3.7 Istniejące problemy i zagrożenia środowiska	39
4. FORMY OCHRONY PRZYRODY I ŚRODOWISKA KULTUROWEGO	41
4.1 Formy ochrony przyrody	41
4.2 Formy ochrony środowiska kulturowego	42
5. OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA ŚRODOWISKO	46
5.1 Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń projektu planu	46
5.1.1 Cel opracowania projektu planu	46
5.1.2 Ustalenia przyjęte w projekcie planu ogólnego	46

5.2 Przewidywane znaczące oddziaływania planu ogólnego na środowisko	49
5.2.1 Oddziaływania na obszary chronione i korytarze ekologiczne	49
5.2.2 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną.....	49
5.2.3 Oddziaływanie na zdrowie i bezpieczeństwo	50
5.2.4 Oddziaływanie na florę i faunę.....	51
5.2.5 Oddziaływanie na warunki wodne	51
5.2.6 Oddziaływanie na powietrze	52
5.2.7 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....	53
5.2.8 Oddziaływania na krajobraz	54
5.2.9 Oddziaływanie na klimat.....	55
5.2.10 Zasoby naturalne	55
5.2.11 Dobra kultury i zabytki	56
5.2.12 Dobra materialne	56
6. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ZJAWISK ODDZIAŁUJĄCYCH NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO	57
7. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH W STOSUNKU DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU	58
8. NAPOTKANE TRUDNOŚCI I LUKI W WIEDZY.....	59
9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM.....	60
10. INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	65
11. STESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	66
12. OŚWIADCZENIA AUTORÓW.....	68
SPIS RYSUNKÓW I TABEL	70

1. PRZEDMIOT, CEL I ZAKRES PROGNOZY

1.1 Przedmiot opracowania i podstawy formalno-prawne

Prognoza oddziaływania na środowisko to dokument oceniający potencjalne skutki realizacji planu, strategii lub programu dla środowiska naturalnego i zdrowia ludzi. Zakres, jak i sama treść prognozy określana jest na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.). Dokładniej określają je art. 3 ust. 1 pkt 14, art. 46 ust. 1, art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ww. ustawy. Niniejszy dokument został sporządzony w celu realizacji planu ogólnego gminy wiejskiej Boguty-Pianki za sprawą Uchwały Nr 11/II/24 Rady Gminy Boguty-Pianki z dnia 23 maja 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Boguty-Pianki.

Przedmiotem prognozy jest określenie i ocena skutków dla środowiska przyrodniczego i życia ludzi, które mogą wynikać z zaprojektowanych stref planistycznych na przedstawionym obszarze. Celem prognozy jest ponadto przedstawienie rozwiązań minimalizujących potencjalne negatywne skutki ustaleń projektu na poszczególne komponenty środowiska. Dzięki prognozie można podejmować decyzje rozwojowe, które są zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju, chroniąc jednocześnie środowisko dla przyszłych pokoleń. Istotne jest to, że prognoza nie ocenia samej słuszności realizacji planowanych inwestycji, lecz przedstawia spodziewane konsekwencje dla środowiska naturalnego. Plan ogólny natomiast ma na celu zharmonizowanie działań inwestycyjnych z ochroną środowiska oraz uwzględnienie potrzeb lokalnej społeczności.

1.2 Metodyka opracowania i materiały źródłowe

Niniejsza prognoza została sporządzona przy zastosowaniu metod opisowych, analiz jakościowych wykorzystujących dostępne wskaźniki stanu środowiska oraz identyfikacji skutków przewidywanych zmian w środowisku, na podstawie których wyciągnięto określone wnioski. Wykorzystano przy tym liczne materiały kartograficzne, dane GIS, opracowania dotyczące środowiska przyrodniczego oraz dokumenty planistyczne bezpośrednio związane z Gminą Boguty-Pianki. Przede wszystkim analiza dotyczy określonych w projekcie planu ogólnego – ustaleń stref planistycznych oraz gminnych standardów urbanistycznych. Ponadto w prognozie wykorzystano informacje użyte przy sporządzaniu opracowania ekofizjograficznego na potrzeby planu ogólnego Gminy Boguty-Pianki. Dzięki tej analizie możliwe jest określenie potencjalnych zagrożeń związanych z realizacją planu. Przewidywane

potencjalne skutki planu dla poszczególnych komponentów środowiska zostały przedstawione w formie opisowej.

W ramach opracowania wykorzystano następujące materiały źródłowe i literaturę:

- 1) Eko-Efekt Sp. z o.o., Gmina Boguty-Pianki, *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Boguty-Pianki na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026*, Boguty-Pianki 2019,
- 2) GARD - Pracownia Urbanistyczno - Architektoniczna - mgr inż. arch. Anna Woźnicka, *Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb planu ogólnego Gminy Boguty-Pianki*, Łódź, sierpień 2025,
- 3) GIOŚ, Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2022 w województwie mazowieckim, Warszawa, czerwiec 2023,
- 4) GIOŚ, *Roczna Ocena Jakości Powietrza w województwie mazowieckim Raport wojewódzki za rok 2024*, Warszawa 2025,
- 5) Gumiński R. *Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce*, Prace i studia geograficzne, Tom 22, Warszawa 1998,
- 6) Matuszkiewicz J.M., *Potential natural vegetation of Poland (Potencjalna roślinność naturalna Polski)*, IGiPZ PAN, Warszawa 2008,
- 7) Matuszkiewicz J.M., *Regionalizacja geobotaniczna Polski*, IGiPZ PAN, Warszawa 2008,
- 8) Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie, *Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+*, Warszawa 2022,
- 9) Uchwała NR LXVII/397/2023 Rady Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Ostrowskiego na lata 2024-2027”,
- 10) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.),
- 11) Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960),
- 12) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.),
- 13) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.),

- 14) Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.),
- 15) Wójt Gminy Boguty-Pianki, GARD - Pracownia Urbanistyczno - Architektoniczna - mgr inż. arch. Anna Woźnicka, *Plan ogólny Gminy Boguty-Pianki Uwarunkowania*, Boguty-Pianki 2025,
- 16) Wójt Gminy Boguty-Pianki, *Raport o stanie Gminy Boguty-Pianki za 2024 rok*, Boguty-Pianki 2025,
- 17) Wrotek K., PIG, *Objaśnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50 000* - Arkusz Czyżew (416), Warszawa 2002,
- 18) Zielony R., Kliczkowska A., *Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010*, Warszawa, listopad 2012.

Źródła internetowe:

- aPGW, <https://apgw.gov.pl/pl/III-cykl-materialy-do-pobrania>,
- Bank Danych Lokalnych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>,
- Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>,
- Geoportal krajowy, <https://www.geoportal.gov.pl/>,
- Gmina Boguty-Pianki, <https://www.boguty-pianki.pl/>,
- Państwowy Rejestr Granic (PRG), <https://www.geoportal.gov.pl/pl/dane/panstwowy-rejestr-granic-prg/>,
- PGW Wody Polskie, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>,
- Polska w liczbach, <https://www.polskawliczbach.pl/>,

1.3 Powiązania projektu planu ogólnego z dokumentami strategicznymi

Nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. nakłada obowiązek zgodności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i wydawanych decyzji o warunkach zabudowy z zapisami Planu ogólnego gminy. Jednocześnie Plan ogólny jako dokument wyrażający politykę przestrzenną na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Wzajemne powiązanie tych dokumentów zapewnia spójne i całościowe kształtowanie przestrzeni oraz umożliwia przeprowadzanie inwestycji strategicznych w skali krajowej. Uchwalenie planu ogólnego ureguje rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne

i zasady zagospodarowania, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, wymogów ładu przestrzennego i ochrony środowiska.

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+, celem głównym województwa mazowieckiego jest „zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwały i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska”. Strategia wyznacza 5 celów strategicznych: 1) Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze, 2) Dostępne i mobilne Mazowsze, 3) Zielone, niskoemisyjne Mazowsze, 4) Mazowsze zintegrowane społecznie, 5) Mazowsze bogate kulturowo. Z punktu widzenia oddziaływania na środowisko, istotne są głównie cele strategiczne związane z:

- **dostępnością**, czyli poprawą dostępności i spójności terytorialnej regionu przy ograniczeniu presji na przestrzeń i środowisko, kształtowanie ładu przestrzennego;
- **środowiskiem i energetyką**, polegająca na poprawie stanu środowiska poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody.

Dla kształtowania Mazowsza jako regionu czystego i przyjaznego dla środowiska, istotne znaczenie ma dążenie do równowagi pomiędzy poszczególnymi elementami zagospodarowania przestrzennego oraz kształtowanie trwałości procesów przyrodniczych, zaspokajających potrzeby społeczne z poszanowaniem zasady sprawiedliwości międzypokoleniowej. Konieczne są działania mające na celu **ochronę różnorodności biologicznej i zapewnienie spójnej przestrzeni przyrodniczej**, w tym poprzez zachowanie i przywrócenie drożności korytarzy ekologicznych, utworzenie spójnego przestrzennie systemu obszarów chronionych oraz zalesianie gruntów w ramach uzupełniania systemu powiązań przyrodniczych.

Zgodnie z zapisami ww. planu zagospodarowania przestrzennego województwa obszar Gminy Boguty-Pianki zaliczony został do podregionu ostrołęckiego, w którym zidentyfikowano obszar strategicznej interwencji (OSI) jako podregion problemowy. Interwencja w OSI ostrołęckim zorientowana będzie na poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej i zwiększenie zdolności absorpcyjnych podregionu, z wykorzystaniem wewnętrznych potencjałów obszaru, w tym miast Ostrołki i Ostrowi Mazowieckiej. Kluczowe w tym zakresie są działania na rzecz poprawy skomunikowania podregionu z resztą województwa, zwłaszcza poprzez rozwój sieci kolejowej oraz powiązanej z nią komunikacji autobusowej. Oprócz systemu transportowego, dla poprawy jakości życia mieszkańców i stanu środowiska obszaru istotne jest zwiększenie dostępności do sieciowej

infrastruktury komunalnej, w szczególności gazowej i kanalizacyjnej. Warunki przyrodnicze obszaru, jak również duże znaczenie sektora rolnego dla gospodarki podregionu, tworzą potencjał dla rozwoju rolnictwa ekologicznego w ramach rodzinnych gospodarstw rolnych. Z uwagi na wysokie walory przyrodnicze i kulturowe, zasadne jest także wspieranie rozwoju infrastruktury turystycznej w celu bardziej efektywnego wykorzystania potencjału turystycznego dla rozwoju gospodarki podregionu. Działania w OSI ostrołęckim skoncentrowane będą na wskazanych poniżej obszarach.

1. Poprawa dostępności obszaru poprzez:

- rozwój transportu kolejowego z wykorzystaniem nowych i zmodernizowanych linii kolejowych, uzupełnienie sieci przystankowej oraz zwiększenie liczby połączeń,
- rozwój zintegrowanego, niskoemisyjnego transportu zbiorowego poprawiającego dostępność przystanków kolejowych i centrów lokalnych.

2. Ochrona oraz wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego poprzez:

- rozwój rolnictwa ekologicznego,
- wykorzystanie potencjału przyrodniczego, w tym obszarów nadrzecznych i leśnych, na potrzeby rekreacyjno-wypoczynkowe, np. agroturystyki,
- modernizację istniejącej infrastruktury turystycznej oraz budowę nowych szlaków turystyki aktywnej,
- rozbudowę i modernizację systemów kanalizacyjnych, gazowych i ciepłowniczych.

W przypadku regionu powiatu ostrowskiego, zgodnie ze Strategią Rozwoju Powiatu Ostrowskiego na lata 2023-2030, wizją powiatu jest dążenie do atrakcyjnej przestrzeni do życia, z zachowanym środowiskiem naturalnym, spuścizną kulturową i historyczną, rozwijającą się w zrównoważony sposób, poprzez aktywność w sferze gospodarczej, dbałość o sferę przyrodniczą oraz wsparcie dla osób wykluczonych w sferze społecznej. Strategia określa 5 celów strategicznych: 1) powiat aktywny społecznie, 2) powiat aktywny gospodarczo, 3) powiat nowoczesnej infrastruktury, 4) powiat dbający o bezpieczeństwo oraz 5) powiat rekreacji i turystyki.

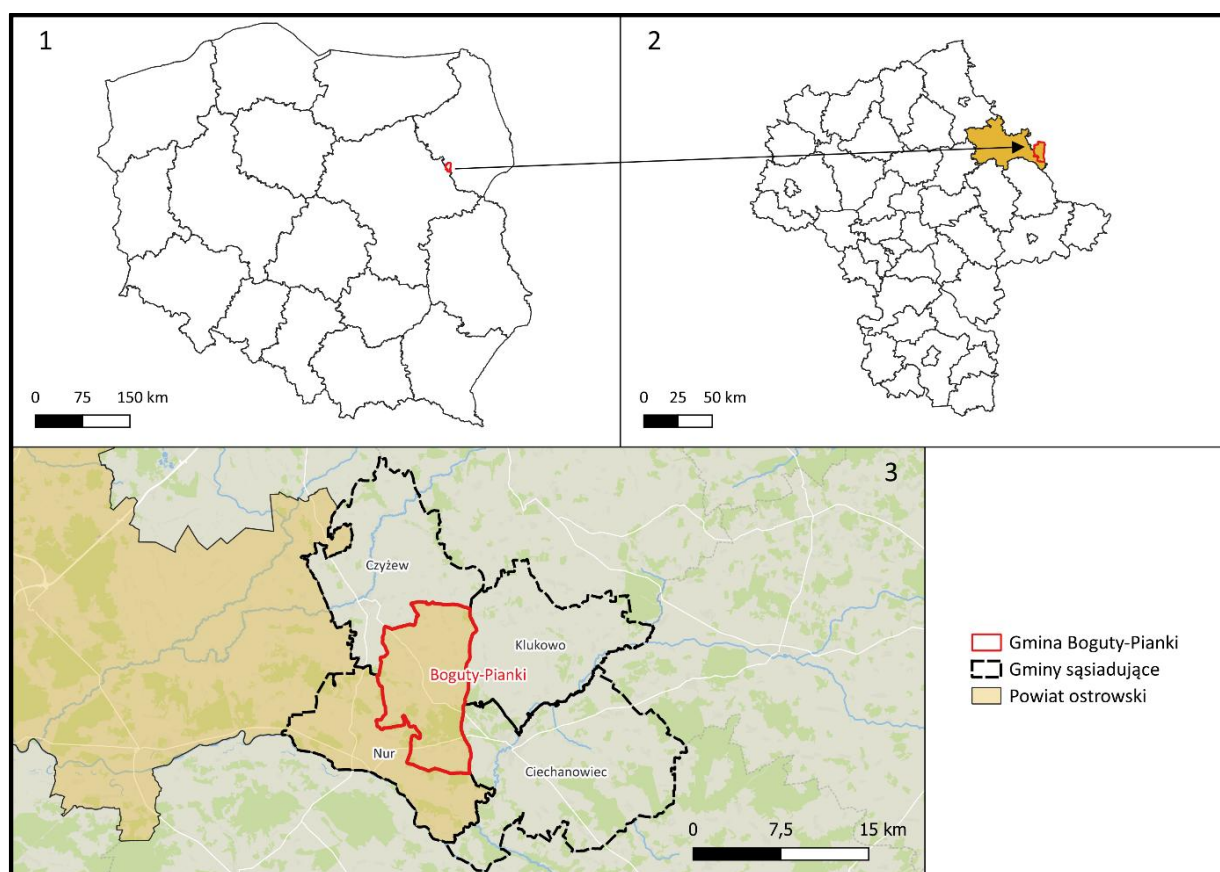
Według Strategii Rozwoju Gminy Boguty-Pianki na lata 2016-2025 wizją rozwoju gminy było osiągnięcie stanu docelowego, który zostanie osiągnięty z wykorzystaniem możliwości i zasobów gminy w perspektywie do roku 2020 i docelowo do 2025 roku. Zdefiniowana wizja stawiała do realizacji cele i wyznaczała kierunki działania, obszary interwencji, które wygenerować miały wzrost poziomu jakości życia mieszkańców, a także

wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i atrakcyjności gminy jako ośrodka działalności gospodarczej i przedsiębiorczości „Gmina Boguty-Pianki to aktywny ośrodek gospodarczy-rolniczy i kulturalny, tworzący wysokiej jakości przestrzeń do życia i działania wychodzący naprzeciw dążeniom lokalnej społeczności”. Misją Gminy Boguty-Pianki było natomiast: „Dbanie o wysoką jakość warunków życia i wszechstronne możliwości rozwoju mieszkańców Gminy Boguty-Pianki oraz wspieranie tworzenia aktywnego lokalnego ośrodka gospodarczego i kulturalnego”. Określone zostały wówczas 3 cele strategiczne rozwoju: 1) Kapitał społeczny i jakość życia; 2) Gospodarka i infrastruktura; 3) Wzmocnienie i wzbogacenie środowiska przyrodniczego z zachowaniem zasad ekorozwoju.

2. ZAKRES PRZESTRZENNY I POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE GMINY BOGUTY-PIANKI

2.1 Geografia gminy

Zgodnie z Uchwałą NR 11/II/24 Rady Gminy Boguty-Pianki z dnia 23 maja 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Boguty-Pianki, granicami obszaru objętego planem ogólnym jest obszar gminy Boguty-Pianki. Pod względem administracyjnym, gmina położona jest w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego, we wschodniej części powiatu ostrowskiego. Graniczy ona łącznie z 4 innymi gminami: od południa i południowego zachodu - **gmina Nur** (woj. mazowieckie, pow. ostrowski), od wschodu i południowego wschodu – **gmina Ciechanowiec** (woj. podlaskie, pow. wysokomazowiecki), od wschodu i północnego wschodu – **gmina Klukowo** (woj. podlaskie, pow. wysokomazowiecki) i od północy oraz północnego zachodu – **gmina Czyżew** (woj. podlaskie, pow. wysokomazowiecki). Dokładny zarys administracyjny przedstawia Rys. 1.

Rys. 1. Położenie administracyjne Gminy Boguty-Pianki na tle Polski (1), województwa mazowieckiego (2) i na tle sąsiadujących gmin oraz powiatu ostrowskiego (3)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Rejestru Granic

Powierzchnia gminy wynosi 8913 ha (89,13 km²), co stanowi 7% powierzchni całego powiatu ostrowskiego. Gmina składa się z 53 wsi oraz 28 sołectw: Białe-Misztale, Białe-Kwaczoly, Białe-Szczepanowice, Boguty-Milczki, Boguty-Pianki, Boguty-Rubiesze, Boguty-Żurawie, Drewnowo-Gołyń, Drwnowo-Lipskie, Drewnowo-Ziemaki, Godlewo-Bački, Godlewo-Łuby, Kamieńczyk-Ryciorki, Kamieńczyk Wielki, Kutylowo-Skupie, Kunin-Zamek, Kutylowo-Perysie, Kraszewo Czarne, Szpice-Chojnowo, Trynisze-Kuniewo, Trynisze-Moszewo, Tymianki-Adamy, Tymianki-Bucie, Tymianki-Okunie, Zabiele-Pikuły, Zawisty-Dworaki, Złotki-Przeczeki, Złotki-Stara Wieś.¹ Według danych GUS, Gmina Boguty-Pianki na stan z 31 grudnia 2024 roku zamieszkiwana była przez 2343 osoby. Tym samym gęstość zaludnienia wynosi 26,3 os./km². Obecnie obserwuje się ciągły spadek liczby ludności. W granicach opracowania skupione jest nieco ponad 3,5% ludności całego powiatu ostrowskiego. Według *Raportu o stanie Gminy Boguty-Pianki za 2024 r.* liczba stałych mieszkańców gminy jest nieco odmienna i na stan 31.12.2024 r. wynosiła 2445 osób.

Gmina Boguty-Pianki położona jest we wschodniej części Mazowsza na obszarze Niziny Północno-Podlaskiej w dorzeczu Bugu. Teren gminy jest płaski, pokryty pozostałościami naniesionymi przez lodowiec, czyli piaskami, żwirami i gliną. Główną rzeką przepływającą przez gminę jest Pukawka. Pod względem regionalizacji fizycznogeograficznej, gmina ta znajduje się w całości w makroregionie o nazwie Nizina Północnopodlaska, a dokładniej w mezoregionie - Wysoczyzna Wysokomazowiecka. Obejmuje on teren wysoczyznowy ukształtowany w okresie zlodowaceń środkowopolskich wskutek działania późniejszych procesów peryglacjalnych, obniżających rzeźbę i przekształcających powierzchnię warstwę ziemi został on częściowo zdenudowany. Jego krajobraz określić można jako falisty i równinny, rzadziej pagórkowaty.

2.2 Zagospodarowanie terenu²

Odległość siedziby Gminy Boguty-Pianki (wieś Boguty-Pianki) od stolicy regionu, Warszawy w linii prostej wynosi około 100 km, od miasta Ciechanowiec – ok. 7 km, od Czyżewa – ok. 11 km, a od siedziby powiatu – Ostrów Mazowiecka – odległość wynosi 37 km.

Użytkowanie gruntów

Gmina Boguty-Pianki jest zaliczana do gmin o charakterze rolniczym. Dominują użytki rolne, stanowiące 80,63% powierzchni gminy. Wśród nich dominują grunty rolne (81,23%),

¹ Gmina Boguty-Pianki, <https://www.boguty-pianki.pl/>

² Wójt Gminy Boguty-Pianki, *Raport o stanie Gminy Boguty-Pianki za 2024 rok*, Boguty-Pianki 2025

nieużytki (0,6%). Duży jest udział użytków rolnych klas I-III (20,23%). Lasy zajmują 15,7% powierzchni gminy. Zachowane są zwarte kompleksy rolne, zwłaszcza na glebach wyższych klas, natomiast obszary cechujące się glebami klas niższych poddane są stopniowemu zalesianiu. Kompleksy leśne jako istotny element lokalnego krajobrazu, posiadające duże walory przyrodniczo-krajobrazowe, podnoszą atrakcyjność turystyczną gminy. Grunty leśne na obszarze badanej jednostki terytorialnej w zdecydowanej większości stanowią własność prywatną - co odgrywać może istotną rolę w sposobie prowadzenia gospodarki leśnej.

Gospodarka

Na terenie gminy Boguty-Pianki w 2023 roku w rejestrze REGON zarejestrowane były 154 podmioty gospodarki narodowej, z czego 124 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie najwięcej (6) jest stanowiących spółki cywilne. Najwięcej jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających od 0 do 9 pracowników. 7,8% (12) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 31,2% (48) podmiotów, a 61,0% (94) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Boguty-Pianki najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (28.2%) oraz Budownictwo (24.2%).³

Infrastruktura drogowa

Na terenie gminy występują drogi zaliczone do kategorii dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Przez teren gminy przebiegają dwie drogi wojewódzkie nr 690 (Czyżew-Ciechanowiec-Siemiatycze) i nr 694 (Przyjmy-Brok-Ciechanowiec). Łączna długość przypadających na gminę odcinków tych dróg wynosi 15 km. Pozostałe ciągi komunikacyjne to drogi powiatowe o łącznej długości 31 km oraz drogi gminne o łącznej długości 135,2 km (Rys. 2). Drogi gminne stanowią połączenia z sąsiednimi gminami bądź wsiami. Część z dróg gminnych, czyli 47,4 km jest utwardzona, pozostałe są ulepszone. Z roku na rok jakość dróg się poprawia. Komunikacja zbiorowa na obszarze gminy opiera się na komunikacji autobusowej. Istniejące połączenia nie zaspokajają jednak potrzeb wszystkich mieszkańców. Niedostateczne jest np. połączenie ze stolicą powiatu – Ostrowią Mazowiecką. Gmina nie

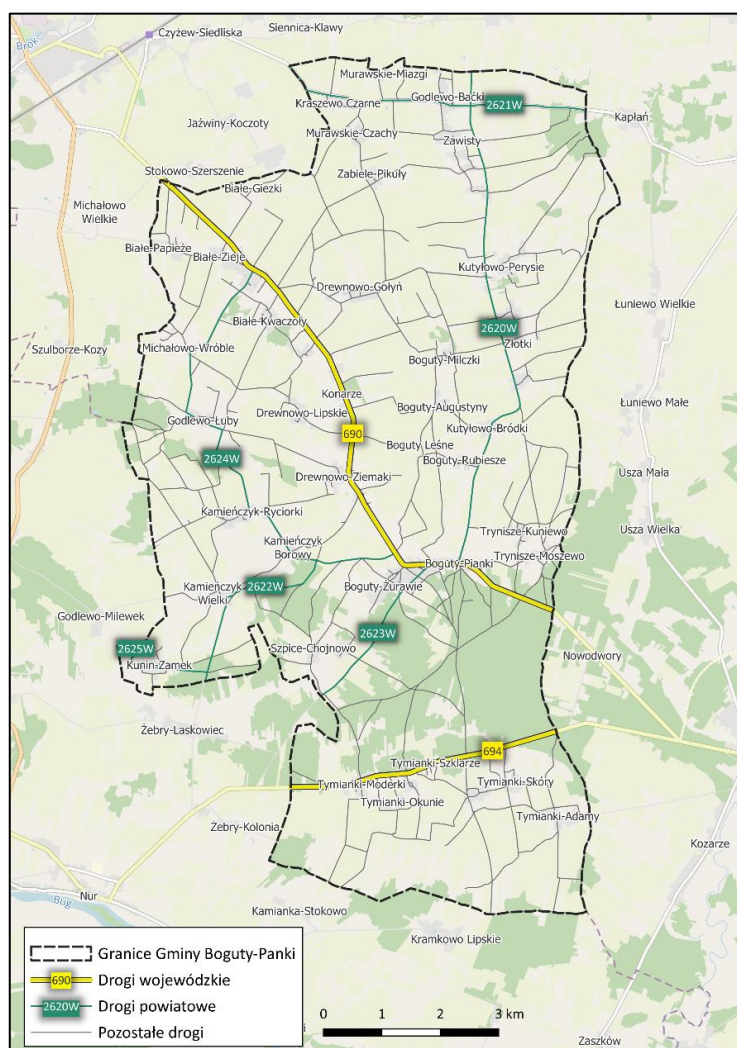
³ Polska w liczbach, <https://www.polskawliczbach.pl/>

posiada bezpośredniego dostępu do linii kolejowej. Najbliższy przystanek PKP, leżący na trasie Warszawa – Białystok, znajduje się w sąsiedniej gminie Czyżew.

Tabela 1. Wykaz dróg powiatowych na terenie Gminy Boguty-Pianki (stan na 2025 r.)

L.p.	Numer i nazwa drogi	Przebieg drogi
1.	2620W	granica województwa - Godlewo-Bački - Boguty-Pianki
2.	2621W	granica województwa - Godlewo-Bački - granica województwa
3.	2622W	od drogi wojewódzkiej nr 694 - Żebry-Laskowiec – Kamieńczyk Borowy - do drogi wojewódzkiej nr 690
4.	2623W	Boguty-Pianki - Żebry-Kolonia
5.	2624W	Kamieńczyk Borowy --Godlewo-Łuby - Białe-Szczepanowice
6.	2625W	Godlewo-Mierniki - Kunin-Zamek do drogi powiatowej nr 2622W

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg w Ostrowi Mazowieckiej

Rys. 2. Układ drogowy w gminie Boguty-Pianki

Źródło: opracowanie własne

Gospodarka odpadami

Na terenie Gminy Boguty-Pianki obowiązuje system gospodarki odpadami w ramach gminnego systemu zbierania odpadów. Firmą zajmująca się usługą, polegającą na odbiorze i zagospodarowaniu odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych w 2024 roku było Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Zambrowie, ul. Polowa 19, 18-300 Zambrów. W 2024 roku zebrano ogółem 347,66 t odpadów. W miejscowości Boguty-Żurawie funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), który jest prowadzony przez Gminę Boguty-Pianki.

Sieć wodociągowa

Mieszkańcy gminy zaopatrywani są w wodę za pośrednictwem sieci wodociągów o łącznej długości 76 km. Stacje wodociągowe znajdują się w miejscowościach: Boguty-Żurawie, Zawisty-Dworaki oraz Tymianki-Skóry. Woda czerpana jest z 6 studni głębinowych. Średnia wydajność systemu to 713,4 m³/godz. Na terenie Gminy Boguty-Pianki z usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę korzystają mieszkańcy całej gminy, tj. z 28 sołectw. W 2024 r., w trzech stacjach wodociągowych, pobrano łącznie 373,0 tys. m³ wody, z czego sprzedano 260,7 tys. m³ na teren gminy Boguty-Pianki w ramach 772 umów na dostarczanie wody, oraz 83,2 tys. m³ na teren gmin Czyżew i Klukowo w ramach umów na hurtową sprzedaż wody. Łącznie z sieci wodociągowej na terenie gminy korzystało 2242 osób (stan na 2023 rok). Stanowi to 95,2 % mieszkańców. Całość zadań związanych z eksploatacją sieci wodociągowej na terenie Gminy Boguty Pianki jest realizowana przez Gminę Boguty-Pianki.

Sieć kanalizacyjna i oczyszczalnie ścieków

Gmina Boguty-Pianki prowadzi działalność w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie 11 z 28 sołectw, tj. sołectw: Boguty-Żurawie, Boguty-Pianki, Trynisze Kuniewo, Trynisze-Moszewo, Drewnowo-Ziemaki, Szpice-Chojnowo, Kamieńczyk-Ryciorki, Kamieńczyk Wielki, Kunin-Zamek, Drewnowo-Lipskie i Godlewo-Łuby. Działalność ta polega na przyjmowaniu, oczyszczaniu i odprowadzaniu oczyszczonych ścieków. Gmina Boguty-Pianki posiada system kanalizacji sanitarnej o długości 32,53 km i 337 przyłączy. Z infrastruktury kanalizacyjnej korzysta 871 mieszkańców gminy (stanowi to 37% mieszkańców).

Ponadto gmina posiada jedną biologiczno-mechaniczną oczyszczalnię ścieków znajdującą się w obrębie Boguty-Żurawie (działka ewidencyjna nr 213) o możliwości oczyszczania 175 m³ ścieków na dobę. W 2024 r. oczyszczalnia obsługiwała 38,9 % ludności

gminy (ok. 1000 mieszkańców). Gmina Boguty-Pianki na dzień 31 grudnia 2024 roku posiadała 32,53 km sieci kanalizacji sanitarnej i 345 sztuk przyłączy. Ścieki komunalne były przesyłane za pomocą 20 przepompowni ścieków. Wszystkie przepompownie są monitorowane. Na terenie gminy jest 11 przydomowych oczyszczalni ścieków, w tym 9 wybudowanych z udziałem środków zewnętrznych i właścicieli (w miejscowości Białe-Gieźki 4 sztuki, w miejscowości Michałowo-Wróble – 4 sztuki, w miejscowości Drewnowo-Lipskie – 1 sztuka) oraz 2 wybudowane ze środków właścicieli, w miejscowości Godlewo-Baćki i Drewnowo Ziemaki. Ich liczba również będzie wzrastać wraz z rozwojem gospodarki komunalnej. Przydomowe oczyszczalnie znajdują się na terenach najdalej oddalonych od miejscowości gminnej i zamieszkałych przez niewielką ilość mieszkańców. W 2024 r. oczyszczalnia przyjęła ogółem 32 049 m³ ścieków. Całość zadań związanych z eksploatacją oczyszczalni ścieków w Bogutach-Piankach oraz sieci kanalizacyjnej realizowana jest przez Gminę Boguty-Pianki.

Infrastruktura energetyczna i ciepłownictwo

Dostawy energii elektrycznej na obszarze Gminy Boguty-Pianki realizowane są poprzez napowietrzną sieć rozdzielczą średniego napięcia 15 kV, zasilane ze stacji transformatorowej 30/15 kV zlokalizowanej w Ciechanowcu. Przez teren gminy przebiega również linia energetyczna wysokiego napięcia 400 kV (Narew – Siedlce Ujrzanów), stanowiąca część krajowego systemu elektroenergetycznego zarządzanego przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. Dla tej linii obowiązuje pas technologiczny o szerokości 80 metrów (po 40 metrów od osi linii), który nakłada pewne ograniczenia w zakresie użytkowania i zagospodarowania gruntów. Infrastruktura ta pozostaje własnością PSE S.A., pełniących funkcję operatora systemu przesyłowego i odpowiadających za jej utrzymanie oraz eksploatację. Dodatkowo, gmina w planach prowadzi rozmowy na temat inwestycji w energetykę odnawialną związaną z wiatrakami. W przypadku ciepłownictwa, na terenie omawianej gminy nie występuje zbiorczy system ciepłowniczy. Ogrzewanie budynków oparte jest na indywidualnych źródłach ciepła – domowych kotłach grzewczych lub niewielkich kotłowniach obsługujących obiekty publiczne. W większości stosuje się paliwa stałe, takie jak drewno i węgiel, natomiast w kotłowniach używany jest węgiel bądź koks. Ogrzewanie elektryczne występuje jedynie sporadycznie w indywidualnych instalacjach grzewczych.

Sieć gazowa

Przez teren gminy Boguty-Pianki przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 700 relacji Polska–Litwa, wybudowany po 12 grudnia 2001 r. Długość tej sieci wynosi 7383 m. Dla tego gazociągu obowiązuje strefa kontrolowana o szerokości 12 m.

3. POSZCZEGÓLNE ELEMENTY PRZYRODNICZE I ICH WZAJEMNE POWIĄZANIA

3.1 Budowa geologiczna, rzeźba terenu

Obszar Gminy Boguty-Pianki pod względem geologicznym obejmuje prekambryjską platformę wschodnioeuropejską, z której północną i centralną część gminy zajmuje Wyniesienie Mazursko-Suwalskie zbudowane z osadów jury, kredy, paleogenu, neogenu i czwartorzędu. Południowy fragment gminy zajmuje Obniżenie Podlaskie zbudowane z utworów górnego prekambriu, starszego paleozoiku, permu, jury, kredy, paleogenu, neogenu i czwartorzędu. W granicach gminy, za sprawą *Objaśnień do szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50 000 Arkusz Czyżew*, scharakteryzowano występowanie skał pochodzenia paleogeńskiego, neogeńskiego i czwartorzędowego.

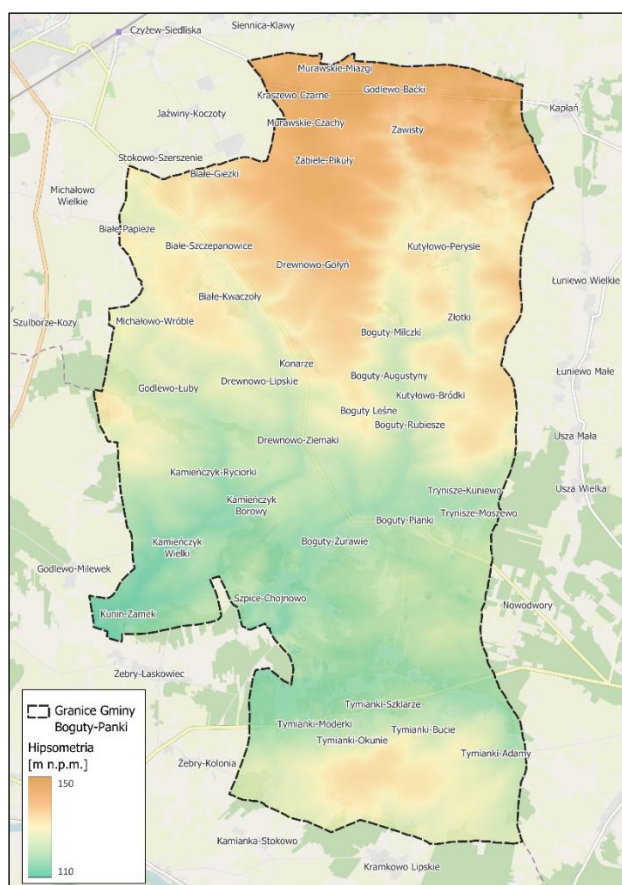
Najstarsze utwory rozpoznane na omawianym obszarze należą do eocenu górnego. Należą do nich ropy, mułki i piaski drobno- i średnioziarniste z węglem brunatnym i glaukonitem, ciemnoszare. Kolejną warstwę powyżej osadów eocenu stanowią mułkowate i piaszczyste utwory oligocenu dolnego oraz kolejno osady miocenu znane są głównie z otworu Drewnowo Lipskie, zlokalizowanego w centralnej części gminy. Wśród nich wyróżnia się ropy, mułki z węglem brunatnym, piaski drobnoziarniste laminowane mułkami i węgiel brunatny, prawdopodobnie formacji ścinawskiej. Wyżej w profilu geologicznym wyszczególniono utwory węgla brunatnego, ropy, mułków i piasków z węglem brunatnym czarnym i ciemnobrązowym, w stropie jaśniejszym. Czwartorzęd w danym rejonie reprezentowany jest przez utwory plejstocenu i holocenu. Dużym zasięgiem wyróżniają się osady wodnolodowcowe powstałe prawdopodobnie w czasie recesji lądolodu tego zlodowacenia. W centralnej części gminy leżą piaski i żwiry wodnolodowcowe zlodowacenia Nidy. Piaski są bardzo drobnoziarniste i mułkowate oraz różnoziarniste, zostały zakumulowane prawdopodobnie u schyłku zlodowacenia Nidy. Na całym obszarze opracowania rozciąga się poziom morenowy zlodowacenia Sanu, odznacza się występowaniem w dolnej części glin zwałowych. W centralnej części obszaru opracowania wyróżniono jeziorne i rzeczne osady interglacjału ferdynandowskiego, ukształtowane na glinach zwałowych zlodowacenia Sanu. Należą do nich mułki piaszczyste z detrytusem roślinnym jeziorne oraz piaski i żwiry z wkładkami mułków i torfów rzecznych. Na utworach zlodowacenia Sanu w północnej i południowej części gminy stwierdzono występowanie wodnolodowcowych piasków i żwirów z wkładkami mułków zlodowacenia Wilgi. W miejscu otworu zlokalizowanym w Drewnowie Lipskim utwory

interglacjału ferdynandowskiego przykrywa ciągła seria piaszczysta, w obrębie której wyodrębniono rzeczne osady interglacjału mazowieckiego złożone z piasków drobnoziarnistych i pyłowatych rzecznych, występujące z mułkami z detrytusem roślinnym. Powyżej nich leżą utwory glacialne, wodnolodowcowe i zastoiskowe zlodowaceń środkowopolskich, występujące też na powierzchni terenu. W centralnym i północnym obszarze gminy wyszczególniono kolejno ility, mułki i piaski zastoiskowe zlodowacenia Odry w centralnej i północnej części gminy oraz gliny zwałowe zlodowacenia Odry praktycznie na całym obszarze opracowania. Dalej wyszczególniono gliny zwałowe stadiału środkowego, są to gliny piaszczyste średnio zasobne w żwiry. W ubogim materiale lokalnym występują białe wapienie i mułowce paleozoiczne. Na wysokości otworu w Drewnowie Lipskim gliny zwałowe piaszczyste, bogate w żwiry i otoczaki z głazami, sięgają do głębokości około 15 m (wysokość 135,0–150,0 m n.p.m.). Ostatnimi utworami ze stadiału środkowego występujące w granicach gminy na powierzchni ziemi są piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz piaski i piaski pyłowate, lokalnie gliny i mułki wytopiskowe. Poziom starszy piasków i żwirów wodnolodowcowych rozwinął się w strefie maksymalnego zasięgu lądolodu stadiału środkowego. piaski i piaski pyłowate, lokalnie gliny i mułki wytopiskowe stanowią wypełnienie niektórych wytopisk, były wówczas akumulowane w okresie zaniku pokrywy lodowej.

Pod względem ukształtowania powierzchni, Gmina Boguty-Pianki nie ma jej szczególnie urozmaiconej. Jest to płaska, miejscami pofalowana wysoczyzna morenowa, zbudowana z glin zwałowych. Wysokość gminy waha się w przedziale od 110 do niecałych 150 m n.p.m. Najwyższy punkt obszaru znajduje się w części północnej na granicy wsi Godlewo-Baćki na wysokości 146,6 m n.p.m., natomiast najniższy zlokalizowany jest w południowo-zachodniej części na granicy wsi Kunin-Zamek na wysokości ok. 110 m n.p.m.

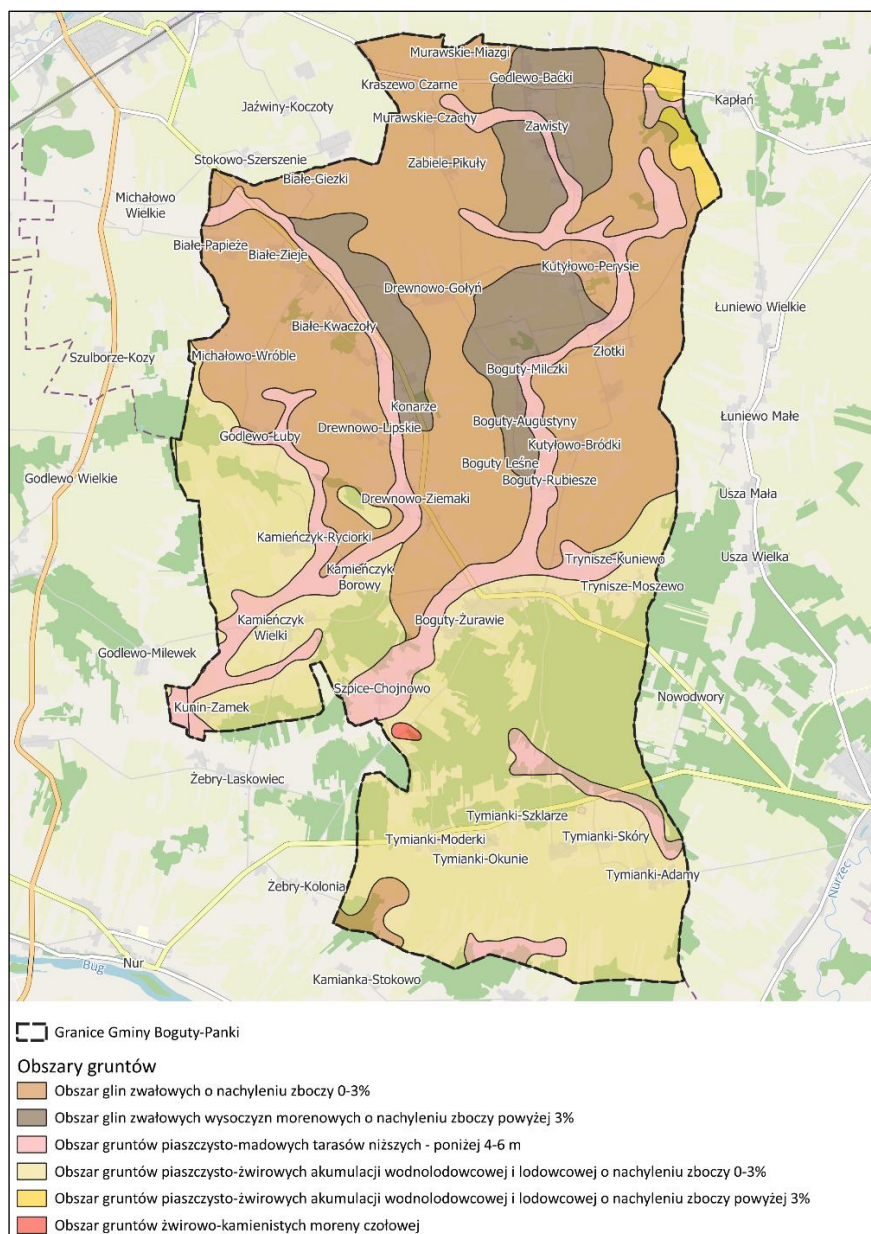
Zdenudowaną powierzchnię wysoczyzny urozmaicają nieliczne i źle zachowane formy polodowcowe powstałe w czasie deglacjacji u schyłku stadiału środkowego zlodowacenia Warty. Są to na przykład moreny czołowe przeważnie akumulacyjne o niewielkich wysokościach względnych 5,0–10,0 m (115,0–155,0 m n.p.m.), bardzo zniszczone wskutek procesów denudacji. Niektóre z nich lokalnie przyczyniają się do występowania spadków terenu powyżej 2%. W południowej części obszaru dominują równiny sandrowe zbudowane z piasków i żwirów wodnolodowcowych. Sięgają one maksymalnie do 124,0 m n.p.m. i obniżają się w kierunku zachodnim do 110,0 m n.p.m. Są one pozostałością sandrowej doliny marginalnej, uformowanej podczas stadiału środkowego zlodowacenia Warty przez wody roztopowe odpływające ku Kotlinie Warszawskiej. Świadczą one o funkcjonującej

w przeszłości drodze odprowadzania wód lodowcowych. Najstarsze generacje powierzchni sandrowych wyróżniono w południowej części gminy, są one związane ze stadią dolnym zlodowacenia Warty i sięgają 124,0 m n.p.m. Na równinach sandrowych napotkać można również pojedyncze wydmy, występujące w formie wałów. W północnej części gminy napotkać można formy wyraźnie zdenudowane przez procesy peryglacjalne: pagórki morenowe i piaszczyste kemowe, których wysokość maksymalnie sięga do 147,0 m n.p.m. W dolnej części gminy w miejscach zbiorników jeziornych interglacjału eemskiego występują równiny jeziorne. Pochodzą one z okresu zlodowacenia Wisły i zajmują dna niektórych obniżów wytopiskowych. Wśród nielicznych form przekształcenia powierzchni ziemi przez człowieka dominują nasypy i wykopy wzdłuż dróg oraz wykopy związane z dawną działalnością wydobywczą kruszywa. Najkorzystniejsze warunki podłoża budowlanego występują w północnej oraz centralnej części gminy wzdłuż terenów dotychczas zurbanizowanych. Sporą koncentrację odnotowano również w rejonie Boguty-Pianek oraz sąsiednich miejscowości.

Rys. 3. Hipsometria Gminy Boguty-Pianki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Numerycznego Modelu Terenu

Rys. 4. Rodzaje gruntów na terenie Gminy Boguty-Pianki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PIG-PIB

Na terenie Gminy Boguty-Pianki zidentyfikowano jedno złoża piasków i żwirów (Szpice Chojnowo KN5591) o powierzchni 0,6678 ha. Eksploatacja złoża obecnie jest zaniechana (funkcjonowało w latach 1992-1995). Swoim zasięgiem obejmuje obszar przedstawiony na Rys. 4 – obszar gruntów żwirowo-kamienistych moreny czołowej. Obecnie na terenie gminy nie jest prowadzona żadna działalność górnicza.

Zgodnie z danymi SOPO – Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej, prowadzonego przez PIG-PIB, na terenie Gminy Boguty-Pianki nie ma zlokalizowanych obszarów zagrożonych ruchami masowymi oraz nie występują żadne osuwiska.

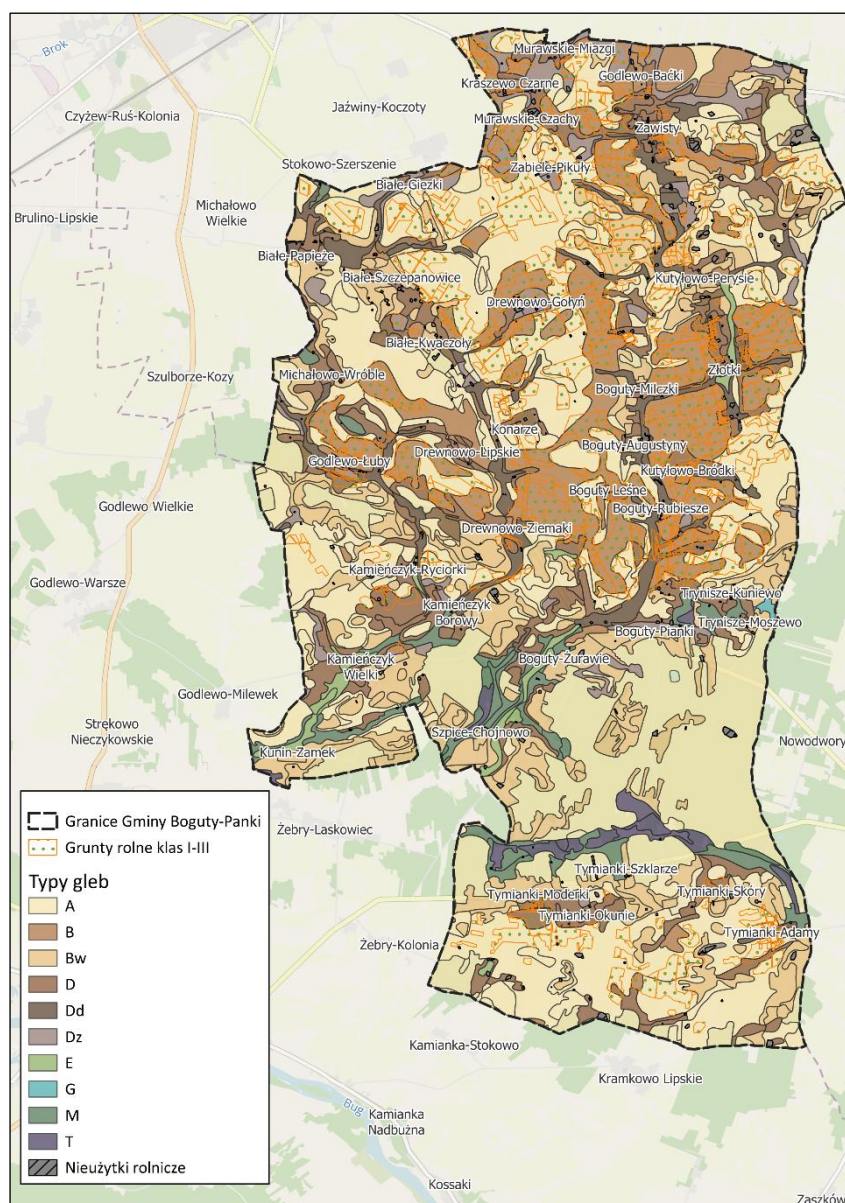
3.2 Gleby, kompleksy przydatności rolniczej, susza

Warunki glebowe na danym obszarze są wynikiem ukształtowania geologicznego, rzeźby terenu, stosunków wodnych, działalności organizmów żywych oraz dotychczasowego sposobu użytkowania terenu. Obszar gminy charakteryzuje się występowaniem znacznej ilości gleb wysokich klas bonitacyjnych, w szczególności w północnym oraz południowym fragmencie analizowanego terenu. Utworzyły się one na glinach zwałowych i mogą być wykorzystywane do niemal wszystkich upraw polowych i sadowniczych. Gmina ma charakter rolniczy i posiada korzystne warunki przyrodnicze dla produkcji rolnej, a wśród upraw dominują zboża i ziemniaki. Mniejszą powierzchnie zajmują rośliny przemysłowe, pastewne i krzewy owocowe.

Wśród typów gleb w granicach gminy wyróżnia się: gleby bielcowe i pseudobielcowe (A), gleby brunatne właściwe (B), gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne (Bw), czarne ziemie właściwe (D), czarne ziemie właściwe deluwialne (Dd), czarne ziemie zdegradowane i gleby szare (Dz), gleby glejowe (G) (Trynisze-Moszewo), gleby mułowo-torfowe i torfowo-mułowe (E) (Kutyłowo-Perysie, Kamieńczyk-Ryciorki, Kamieńczyk-Wielki, Szpice-Chojnowo oraz Boguty Żurawie), gleby murszowo-mineralne i murszowate (M) oraz gleby torfowe i murszowo-torfowe (T) (w okolicach kompleksów leśnych) (południowo zachodni fragment gminy pomiędzy kompleksami leśnymi, w szczególności w okolicy miejscowości Boguty-Żurawie, Boguty-Pianki, Kunin-Zamek oraz Tymianek).

Największą część (ok. 46% powierzchni całej gminy) stanowią gleby bielcowe i pseudobielcowe (występujące na terenie całej gminy). Powszechne są również gleby brunatne właściwe (ok. 14%), wyługowane i kwaśne (ok. 16%). W mniejszym stopniu występują czarne ziemie właściwe deluwialne (11%). Najlepsze grunty rolne klas bonitacyjnych III, IIIa i IIIb obejmują różnorodne typy gleb, natomiast w większości występują na glebach bielcowych i pseudobielcowych oraz brunatnych właściwych (Rys.5). Należą one do kompleksów gleb pszennych dobrych, pszennych wadliwych, zbożowo-pastewnych mocnych oraz żytnich bardzo dobrych. Kompleksy te występują głównie w północnym oraz południowym obszarze gminy, z większą koncentracją w okolicy miejscowości Drewnowo-Gołyń, Boguty-Augustyny oraz Tymianek. Poza nimi, na obszarze gminy dominują gleby w przedziale IV-VI klas bonitacyjnych, utworzone m.in. z piasków luźnych. Zalicza się do nich kompleksy: żytni dobry, żytni słaby, żytni bardzo słaby (żytnio-łubinowy) oraz zbożowo pastewny słaby. Ich koncentracja występuje w centrum gminy, w okolicy Bogut-Żurawi, na południu w okolicy

Tymianek oraz na północnym-wschodzie w rejonie Zawisty-Wity. Największa koncentracja terenów leśnych obejmuje obszar na południu gminy, pomiędzy miejscowościami Boguty-Pianki, a Tymiankami. We wschodniej części ww. obszaru napotkać można pojedyncze tereny nieprzydatne rolniczo oraz nieużytki rolnicze. Na terenie Gminy Boguty-Pianki nie występują grunty rolne klas I-II. Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 82) gleby, zwłaszcza o wysokiej klasie bonitacyjnej, podlegają szczególnej ochronie jako element środowiska. Istotność gleb wyraża się zarówno w ich funkcjach produkcyjnych (rolnej i leśnej), jak i ekologicznych, obejmujących retencję wody, kształtowanie mikroklimatu, magazynowanie węgla organicznego oraz zachowanie bioróżnorodności.

Rys. 5. Mapa typów gleb w Gminie Boguty-Pianki

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z oceną zanieczyszczenia gleb, przeprowadzonego dla arkusza 416 – Czyżew, obejmującego teren Gminy Boguty-Pianki w badanych glebach zidentyfikowano niższe lub równe w stosunku do wartości przeciętnych dla gleb obszarów niezabudowanych zawartości metali dla: arsenu, baru, chromu, kadmu, kobaltu, miedzi, niklu i ołowiu. Wyższe wartości odnotowano względem zawartości rtęci (zawartość dwukrotnie wyższa względem przyjętych norm) i cynku. Na terenach zabudowanych naturalna pokrywa glebowa jest w dużym stopniu zniszczona. Na obszarach otwartych największa degradacja dotyczy gleb położonych wzdłuż głównych arterii komunikacyjnych, gdzie ruch pojazdów jest najbardziej intensywny. W pobliżu dróg osadzają się zanieczyszczenia powstające w wyniku transportu. Dodatkowym czynnikiem degradującym gleby jest urbanizacja – przeznaczanie terenów pod zabudowę prowadzi do ich wyłączenia z produkcji roślinnej oraz usunięcia warstwy próchnicznej, co skutkuje utratą ich wartości biologicznej.

Według aktualnie obowiązującego *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Boguty-Pianki na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026* obecnie na terenie Gminy Boguty-Pianki nie ma zlokalizowanego żadnego punktu pomiarowego, jednak zgodnie z informacjami GIOŚ w Warszawie, na terenie gminy nie zanotowano przypadków naruszeń standardów jakości gleby i ziemi. Najbliższy punkt pomiarowy wyznaczony w ramach prowadzonego monitoringu chemizmu gleb ornych znajduje się w miejscowości Zawisty Podleśne na terenie Gminy Małkinia Górna.

Według Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy, teren Gminy Boguty-Pianki jest silnie zagrożony suszą. Pod tym względem, 88,97% powierzchni gminy jest silnie zagrożone suszą, 11% umiarkowanie zagrożone, a jedynie 0,03% jest słabo zagrożone. Wynika to z nakładania się kilku czynników naturalnych i antropogenicznych. Do najważniejszych należą niższe niż średnio wieloletnie opady, coraz częstsze okresy bezdeszczowe oraz wysokie temperatury zwiększające parowanie i wysuszanie gleby. Zimą coraz rzadziej gromadzona jest woda w postaci śniegu, co ogranicza jej powolne uwalnianie wiosną. W efekcie na obszarze gminy, gdzie dominuje rolnictwo i stosunkowo mało jest naturalnych zbiorników wodnych, ryzyko suszy jest szczególnie wysokie.

3.3 Uwarunkowania hydrologiczne

Cały obszar gminy znajduje się w dorzeczu Wisły, co określa art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960). Podstawowym dokumentem planistycznym związanym z zarządzaniem wodami na omawianym obszarze jest Plan

gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, ustanowiony za sprawą Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2023 poz. 300). Dokument ten jest wynikiem kompleksowych analiz i prac prowadzonych dla dorzeczy, określając cele środowiskowe dla poszczególnych jednolitych części wód (JCWP). Cele te uwzględniają graniczne wartości elementów oceny stanu wód, które są zależne od typu i obecnego stanu danej części wód. Ponadto cele środowiskowe uwzględniają szczególne obszary chronione, w których dana część wód się znajduje.

3.3.1 Wody powierzchniowe

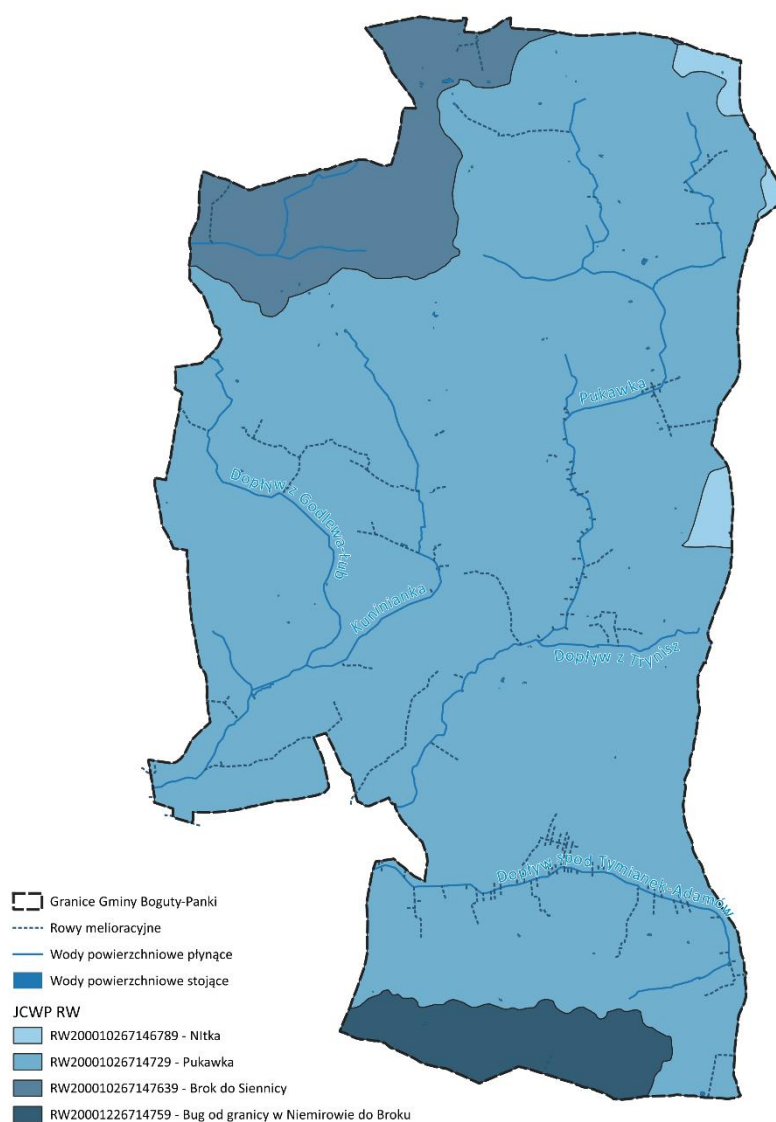
Pod względem hydrograficznym, Gmina Boguty-Pianki w całości przynależy do obszaru dorzecza Wisły, w regionie wodnym rzeki Bug. Wody na terenie gminy przynależą do RZGW w Lublinie, pod zarządem w Sokołowie Podlaskim. W przypadku położenia względem zlewni, gmina przynależy do zlewni 1 poziomu – Wisła, 2 poziomu – Narew, 3 poziomu – Zlewnia jez. Zegrzyńskiego i Narew od zapory jez. Zegrzyńskiego do Wkry, 4 poziomu – Zlewnia jez. Zegrzyńskiego, 5 poziomu – Bug oraz pozostałych mniejszych zlewni poziomów wyższych. Sieć hydrograficzną na analizowanym obszarze tworzą:

- **cieki naturalne:** wśród których wyróżnić można rzekę **Pukawkę** i jej dopływy: dopływ spod Tymianek-Adamów, dopływ z Tryniesz, dopływ w Kutylowie-Peresiach i dopływ z Zawistów-Dworaków, rzekę **Kuniniankę** i jej dopływ z Godlewa-Łub i dopływ z Michałowa wpadający do rzeki Siennicy znajdującej się poza granicami obszaru opracowania, ponadto na terenie gminy znajdują się liczne mniejsze ciek wodne i rowy melioracyjne,
- **zbiorniki sztuczne, retencyjne i hodowlane**

Najbardziej charakterystycznym ciekim naturalnym w granicach gminy Boguty-Pianki jest uchodząca do Bugu rzeka Pukawka, której ww. prawobrzeżne dopływy odwadniają południową, zachodnią i północną część gminy. Spośród wszystkich zlewni JCWP rzecznych w granicach gminy Pukawka obejmuje największą część gminy. Jej całkowita długość to 26,57 km, z czego w granicach gminy ma około 13,5 km. Swoje źródło ma w okolicy miejscowości Drewnowo-Gołyń. W obrębie gminy, przy jej zachodniej granicy płynie rzeka Kuninianka, jeden z wielu lewobrzeżnych dopływów Pukawki, do której uchodzi poza granicami gminy Boguty-Pianki. Swoje źródło ma w okolicy miejscowości Białe-Figle i wraz z dopływem z Godlewa-Łub odwadnia zachodnią część gminy. Jej długość w granicach gminy to około 8,2

km. Ciek uregulowano na potrzeby tutejszego rolnictwa. Ponadto gmina objęta jest systemem melioracyjnym, obejmującym regulowane odcinki rzek.

Zgodnie z obowiązującym podziałem wód powierzchniowych na JCWP, w granicach gminy Boguty-Pianki znajdują się 4 JCWP rzeczne, które przedstawione zostały na poniższym rysunku.

Rys. 6. Sieć hydrograficzna Gminy Boguty-Pianki

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z założeniami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960) celem prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych jest pozyskanie informacji o stanie wód w dorzeczach dla potrzeb planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągania celów środowiskowych. Stan ekologiczny wód powierzchniowych określa się na

podstawie danych uzyskanych w wyniku realizacji badań monitoringowych w reprezentatywnym punkcie monitorowania lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego lub reperowym punkcie pomiarowo-kontrolnym. Stan chemiczny określa się na podstawie badań substancji z grupy wskaźników chemicznych charakteryzujących występowanie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

Kontrola i ocena stanu wód powierzchniowych realizowana jest w ramach państwowego monitoringu środowiska prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Według danych z PGW Wody Polskie, stan jednolitych części wód powierzchniowych na terenie Gminy Boguty-Pianki określany jest jako zły, gdzie ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych jest wysokie. Wody JCWP rzecznych Bugu od granicy w Niemirowie do Broku oraz Broku do Siennicy sklasyfikowane zostały do IV klasy eutrofizacji, rzeki Nitka i Pukawka natomiast do III klasy eutrofizacji. Obie te klasy świadczą o eutroficznym stanie wód. Stan jakościowy i ilościowy wód powierzchniowych w obszarze opracowania jest wynikiem oddziaływania różnych czynników, mających swe źródło niekiedy daleko poza nim. Antropopresja na wody powierzchniowe na terenie gminy przejawia się m.in. poprzez: punktowe zrzuty ścieków do wód lub do gruntu, obszarowe źródła zanieczyszczeń związane z rolnictwem, zmiany hydromorfologiczne, pobór wody oraz depozycję atmosferyczną. Skala i rozmieszczenie tych presji są zróżnicowane, zależnie od warunków naturalnych oraz sposobu zagospodarowania przestrzennego. Ponadto do środowiska wodnego trafiają szczególnie szkodliwe substancje, w tym specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne, a także substancje priorytetowe i inne zanieczyszczenia. Ścieki bytowe i komunalne stanowią główne źródło biogenów, negatywnie wpływając na organizmy wodne szczególnie wrażliwe na eutrofizację.

3.3.2 Wody podziemne

Obszar gminy Boguty-Pianki nie znajduje się w zasięgu żadnego z głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP). W granicach gminy wyróżniono jedną jednolitą część wód podziemnych - JCWPd nr 55. Jego struktura obejmuje cztery poziomy wodonośne oddzielone warstwami słabo przepuszczalnymi, różniące się układem stref zasilania i drenażu. Wody w utworach czwartorzędowych krążą lokalnie w obrębie zlewni, natomiast w paleogenie i neogenie dopływają spoza obszaru JCWPd. Poziom Q1, niemal nieizolowany od powierzchni, zasilany jest infiltracją opadów na działach wodnych, a drenują go rzeki takie jak Osownica, Czerwonka czy Liwiec. Poziomy Q2 i Q3, oddzielone warstwami trudno przepuszczalnymi, zasilają się przez przesączenie wód i kontakt z innymi poziomami. Drenaż następuje głównie

przez Bug, Liwiec i Nurzec. Miejscami piaski Q3 łączą się hydraulicznie z osadami paleogenu i neogenu, a ich wody kierują się ku rzece Bug. Poziom Paleogenu i Neogenu zasilany jest przesączaniem z czwartorzędu i infiltracją na wychodniach miocenu i oligocenu poza obszarem JCWPd. stopień izolacji w północnej i centralnej części gminy jest na poziomie między dobrym a słabym. W okolicach południowo – zachodniej granicy analizowanego obszaru stwierdzono dobry stopień izolacji. Na całym obszarze gminy jednostkowe zasoby dyspozycyjne osiągają powyżej $100 \text{ m}^3/24\text{h.km}^2$. W północnej części gminy wodonośność dla potencjalnej studni wierconej waha się w przedziale między $50\text{-}70 \text{ m}^3/\text{h}$ (północny zachód gminy), a $70\text{-}120 \text{ m}^3/\text{h}$ (północny wschód gminy). W centralnej części wodonośność dla potencjalnej studni wierconej określona została na poziomie $70\text{-}120 \text{ m}^3/\text{h}$, z wyjątkiem okolicy miejscowości Boguty-Pianki, gdzie przybiera wartość powyżej $120 \text{ m}^3/\text{h}$.

Na terenie gminy Boguty-Panki funkcjonują cztery ujęcia wód podziemnych, są one wyposażone m.in. w stacje uzdatniania wody, która czerpana jest łącznie z 9 studni, są to następujące ujęcia:

- Ujęcie wód podziemnych w **Bogutach-Żurawicach**, o wydajności $450 \text{ m}^3/\text{h}$, składające się z 2 studni (Nr 2 – podstawowa – dz. Nr. 809/32, Nr 1 – awaryjna – dz. Nr. 1434/5).
- Ujęcie wód podziemnych w **Drewnowo-Gołyń**, o wydajności $545,4 \text{ m}^3/\text{h}$, składające się z 3 studni (SW-1, SW-2, SW-3) na dz. Nr. 123/2,
- Ujęcie wód podziemnych w **Tymianki-Skóry**, o wydajności $300,8 \text{ m}^3/\text{h}$, składające się z 2 studni (SW-1, SW-2) na dz. Nr. 142/4,
- Ujęcie wód podziemnych w **Zawisty-Dworaki**, o wydajności $1011,7 \text{ m}^3/\text{h}$, składające się z 2 studni (SW-1, SW-2) na dz. Nr. 9/1,

Dla ww. ujęć wyznaczone zostały bezpośrednie strefy ochrony w celu ich zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami i degradacją:

- w **Bogutach-Żurawicach** występuje pas gruntu od szerokości od 8 do 10 m, licząc od zarysu obudowy studni. Woda wykorzystywana jest dla potrzeb wodociągu zbiorowego zaopatrującego w wodę miejscowość Boguty-Żurawie oraz w celu wprowadzania oczyszczonych ścieków przemysłowych (wód popłucznych) ze Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Boguty-Żurawie poprzez istniejący wylot na działce nr 237/1 do wód rzeki Pukawka. Strefa została ustanowiona decyzją RLO. 6220-2/03 z dnia 11.07.2003 r, przez Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej. Pozwolenie wodnoprawne na pobór wody z tych ujęć zostało wydane dla Gminy Boguty-Pianki

przez PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Sokołowie Podlaskim: znak pisma LU.ZUZ.2.4210.130.2023.CJ w dniu 23 sierpnia 2023 r. (Decyzja nr 248/D/ZUZ/2023),

- w **Drewnowo-Gołyń** występuje strefa o wymiarach 30 m na 50 m. Strefa ta ustanowiona została decyzją LU.ZUZ.2.4100.17.2018.AK z dnia 17.01.2019 r. przez PGW Wody Polskie – Dyrektora Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim. Pozwolenie wodnoprawne na pobór wody z tego ujęcia zostało wydane dla Gminy Boguty-Pianki przez Starostę Ostrowskiego znak pisma RLO.6233/5-1/01 z dnia 11.06.2001 r. Pozwolenie wygasło z dniem 31.05.2009 r. Woda z ujęcia pobierana była na potrzeby wsi: Białe Misztale, Białe Papieże, Białe Zieje, Białe Gieszki, Białe Szczepanowice, Białe Kwaczoły, Białe Figle, Białe Choroszcze, Michałowo Wróble, Drewnowo Lipskie, Godlewo Łuby, Konarze, Drewnowo Gołyń, Brulino Piwki Koski, Michałowo Wielkie, Stokowo Szerszenie i Stokowo Bućki. Ponadto pozwolenie obejmowało wprowadzanie ścieków (wód popłucznych) do ziemi - rowu melioracyjnego. Obecnie ujęcie jest nieeksploatowane,
- w **Tymianki-Skóry** występuje strefa o wymiarach 26 m na 36 m. Ustanowiona została decyzją LU.ZUZ.2.4100.14.2018.AK z dnia 17.01.2019 r., przez PGW Wody Polskie – Dyrektora Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim. Pozwolenie wodnoprawne na pobór wody z tego ujęcia zostało wydane dla Gminy Boguty-Pianki przez PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Sokołowie Podlaskim: znak pisma LU.ZUZ.2.421.71.2018.MN w dniu 6 kwietnia 2018 r. (Decyzja nr 31/D/ZUZ/2018). Pobór wód podziemnych dla potrzeb stacji uzdatniania wody nr działek 142/4, 145/1, 144 obręb Tymianki Skóry w celu zaopatrzenia tej miejscowości oraz okolicznych wsi w wodę. Pozwolenie jest ważne do 31.03.2038 r. Ponadto pozwolenie obejmuje wprowadzanie ścieków (wód popłucznych) do ziemi - rowu melioracyjnego (działka nr ew. 152 obręb Tymianki Skóry). Pozwolenie jest ważne do 31.03.2028 roku,
- w **Zawisty-Dworaki** występuje strefa o wymiarach 50 m na 100 m. Została ustanowiona decyzją LU.ZUZ.2.4100.15.2018.AK z dnia 17.01.2019 r., przez PGW Wody Polskie – Dyrektora Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim. Pozwolenie wodnoprawne na pobór wody z tego ujęcia zostało wydane dla Gminy Boguty-Pianki przez PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Sokołowie Podlaskim: znak pisma LU.ZUZ.2.421.299.2019.CJ w dniu 18 listopada 2019 r. (Decyzja nr 445/D/ZUZ/2019). Woda wykorzystywana jest do spożycia przez mieszkańców gminy Boguty-Pianki oraz gmin Klukowo oraz Czyżew. Pozwolenie jest ważne do 30.10.2049 roku. Decyzja pozwala też realizować usługę wodną tj. wprowadzenie ścieków, pochodzących ze

Stacji Uzdatnia Wody w Zawistach-Dworakach, do wód rzeki Pukawka poprzez wlot zlokalizowany na działce nr 371 w miejscowości Zawisty-Dworaki. To pozwolenie jest ważne do 30.10.2029 roku.

Funkcjonowanie stref ochronnych wiąże się z pewnymi wymaganiami i zobowiązaniami w postaci ogradzania terenów ochrony bezpośredniej i oznaczania granic przebiegających przez wody powierzchniowe za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających oraz umieszczania na tych ogrodzeniach tablic zawierających informację o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Ponadto w granicach ochrony ujęć należy użytkować grunty tylko dla celów związanych z urządzeniami służącymi do ujęcia i poboru wody, odprowadzać wody opadowe lub roztopowe, gospodarować teren zielenią oraz odprowadzać poza granicę terenu ochrony ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Zagrożenia wód podziemnych wynikają z ich kontaktu z powierzchnią ziemi, wodami glebowymi, wodami powierzchniowymi, atmosferą oraz opadami atmosferycznymi. W miejscach, gdzie brak jest izolacji poziomu wodonośnego (rejon w północnej i centralnej części gminy) następuje szybka wymiana wody, a tym samym przemieszczanie się zanieczyszczeń. Ma to szczególnie znaczenie w dolinach rzek, gdzie występuje czwartorzędowy odkryty poziom wodonośny. Mniej narażone na zanieczyszczenia są poziomy zalegające głębiej lub tam, gdzie w stropowej części występuje warstwa izolacyjna. Jakość wód podziemnych w południowej części analizowanego obszaru sklasyfikowana została jako dobra, gdzie woda wymaga prostego uzdatniania. Stopień zagrożenia zanieczyszczeniem wód podziemnych w granicach gminy określony został jako niski (południe gminy) lub bardzo bliski (północ gminy). Wody podziemne podlegają państwowemu monitoringowi zarówno w zakresie jakości, jak i ilości oraz identyfikacji presji. Oceny stanu JCWPd nr 55 znajdującego się w granicach obszaru opracowania dokonano w roku 2019 wg Rozporządzenia MG MiŻŚ z dnia 11.10.2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148). Stan chemiczny, ilościowy oraz ogólny wód w zbiorniku oceniono na dobry. W przypadku celów środowiskowych dla danego JCWPd wyszczególniono dobry stan chemiczny i ilościowy. Nie stwierdzono również zagrożenia dla osiągnięcia ww. celów środowiskowych.

3.3.3 Zagrożenie powodziowe

Powódź, rozumiana jest jako czasowe zalanie terenów, na których zwykle w naturalnych warunkach, nie występuje pokrycie wodą. Nienaturalne występowanie wód wiąże się z wezbraniem jej w zbiornikach, morzach, rzekach i kanałach. W związku z potencjalnym ryzykiem występowania powodzi, wyznaczone zostały obszary szczególnego zagrożenia powodzi raz na 100 lat (średnie prawdopodobieństwo) oraz na 10 lat (prawdopodobieństwo wysokie). Głównym celem opracowania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego jest utworzenie fundamentu dla opracowania strategii zarządzania ryzykiem powodziowym. Mapy te stanowią kluczowy element racjonalnego planowania przestrzennego w obszarach podatnych na powódzie, co przyczynia się do minimalizacji negatywnych konsekwencji tych zjawisk. Zapisy dotyczące ochrony przed powodzią znajdują się w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960), w której ustala się cele i zasady ochrony przed powodzią, w tym: tworzenie planów zarządzania ryzykiem powodziowym, map zagrożenia i ryzyka powodziowego.

Zgodnie z mapami zagrożenia ryzyka powodziowego, na terenie Gminy Boguty-Pianki nie występują obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i występuje raz na 10 lat ($Q=10\%$) oraz 100 lat ($Q=1\%$).

3.4 Warunki klimatyczne, akustyczne i jakość powietrza

W ostatnich latach coraz wyraźniej widoczne są skutki zmian klimatycznych, takie jak wzrost średnich temperatur, częstsze zjawiska ekstremalne, intensywne opady oraz inne anomalie pogodowe. Zjawiska te znacząco wpływają zarówno na życie człowieka, jak i na funkcjonowanie środowiska naturalnego. W obliczu tych wyzwań niezbędne jest podejmowanie działań adaptacyjnych i prewencyjnych również na poziomie lokalnym. Kluczową rolę w przeciwdziałaniu skutkom zmian klimatu odgrywa planowanie przestrzenne, które pozwala ograniczyć emisję gazów cieplarnianych, dostosować się do nowych warunków klimatycznych oraz minimalizować negatywne konsekwencje dla społeczeństwa, gospodarki i przyrody.

3.4.1 Warunki klimatyczne

Zgodnie z podziałem Polski na dzielnice rolniczo-klimatyczne według R. Gumińskiego (1948), gmina Boguty-Pianki należy do dzielnicy wschodniej (IX). Obszar ten wyróżnia się odmiennymi warunkami klimatycznymi w porównaniu z innymi regionami kraju, co wynika przede wszystkim z jego położenia geograficznego. Klimat jest to nieco surowszy niż

w centralnej Polsce. Przymrozki wiosenne mogą występować jeszcze na początku maja, a liczba dni z przymrozkami wynosi średnio około 115 rocznie. Region charakteryzuje się niewielką częstotliwością silnych wiatrów, natomiast częściej niż w dzielnicy środkowej obserwuje się tu opady gradu. Teren gminy należy do typu klimatu C, typowego dla Krainy Wielkich Dolin (region mazursko-podlaski), który cechuje się stosunkowo małym zróżnicowaniem warunków klimatycznych. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 7,5°C, a średnioroczna suma opadów sięga 550 mm. Największe opady notuje się w czerwcu i lipcu (75-80 mm), natomiast najmniejsze w lutym i marcu (27-28 mm). Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio przez 80-100 dni, a okres wegetacyjny trwa około 210 dni. W ciągu roku obserwuje się zmienność kierunków wiatrów: latem i jesienią dominują wiatry z kierunku zachodniego (ok. 3 m/s), wiosną przeważają wiatry z sektora północnego, a zimą częste są wiatry z południowego wschodu i wschodu.

Na zróżnicowanie lokalnego klimatu gminy w znacznym stopniu wpływa ukształtowanie terenu. Rozległe obszary łąk i pól zlokalizowane w centralnej i północnej części gminy charakteryzują się umiarkowanie korzystnymi warunkami mikroklimatycznymi. Obserwuje się tam duże dobowe wahania temperatury oraz okresowe straty ciepła, które mogą prowadzić do nadmiernego wychłodzenia podłoża i powietrza przygruntowego. Mniej korzystne warunki mikroklimatyczne występują w obniżeniach terenu, szczególnie w północnych fragmentach gminy, obejmujących dolinne tereny rzek Pukawki, Koninianki i ich dopływów, a także zwartych kompleksów leśnych w południowej części obszaru. Ich charakterystyczną cechą jest podwyższona wilgotność powietrza, która w okresie letnim sprzyja uczuciu duszności, a przez cały rok zwiększa ryzyko występowania inwersji temperatury oraz przygruntowych mgieł radiacyjnych. Z kolei tereny zurbanizowane – w tym miejscowości Boguty-Pianki i sąsiednie wsie – odznaczają się nieznacznie wyższą średnią temperaturą dobową, niższą wilgotnością powietrza, a także osłabieniem prędkości wiatru i zmianą jego kierunków. W rejonach tych częściej obserwuje się również mgły oraz zjawiska inwersji temperatury, charakterystyczne dla lokalnych wysp ciepła.

3.4.2 Klimat akustyczny

Klimat akustyczny określany jest jako zespół zjawisk akustycznych na danym obszarze, niezależnie od źródeł je wywołujących. Klimat akustyczny ocenia się zwykle za pomocą dźwięku. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska traktuje hałas jako zanieczyszczenie, wobec którego należy przyjmować takie same ogólne zasady postępowania, jak dla pozostałych zanieczyszczeń i związanych z nimi dziedzin ochrony środowiska.

Wskaźnikiem oceny hałasu jest równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB). Poziom ten stanowi uśrednioną wartość w odniesieniu do pory doby (dzień od 6:00 do 22:00 lub noc od 22:00 do 6:00). Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. (Dz. U. 2014 poz. 112). Rozporządzenie określa zróżnicowane dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu. Wartości normatywne (wskaźniki L_{DWN} i L_N) określają prowadzenie długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem, natomiast wskaźniki $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$ mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska w Warszawie od 2018 roku dokonuje corocznej oceny stanu akustycznego środowiska na terenie województwa mazowieckiego. Ostatnia ocena miała miejsce za 2023 r. Dotychczas w żadnym z raportów nie przeprowadzono pomiarów na drogach przebiegających przez Gminę Boguty-Pianki. Głównym celem Generalnego Pomiaru Ruchu jest pozyskanie kluczowych parametrów i charakterystyk ruchu drogowego dla wszystkich odcinków sieci dróg krajowych i wojewódzkich objętych badaniem, na podstawie bezpośredniego przeprowadzonych pomiarów. Ostatni GPR miał miejsce w latach 2020 – 2021 i w granicach gminy obejmował sieć dróg wojewódzkich nr 690 i 694, spośród których część odcinków pomiarowych wykraczała poza granice analizowanego obszaru. Najwyższe wartości uzyskano na odcinku pomiarowym drogi woj. nr 694 na odcinku ŁĘG NURSKI /DK63/ - GR. WOJ, gdzie średni dobowy ruch roczny pojazdów wyniósł 2337 pojazdów na dobę. Najmniejszy ruch odnotowano na odcinku drogi woj. nr 690: STOKOWO SZERSZENIE /GR. WOJ./ - BOGUTY PIANKI /GR. WOJ., gdzie ŚDRR wyniósł 1747 poj./dobę. Największy udział w strukturze rodzajowej ruchu pojazdów silnikowych stanowiły samochody osobowe i mikrobusy, drugie z kolei były lekkie samochody ciężarowe (dostawcze). Najmniejszy udział przypadł autobusom, motocyklom i ciągnikom rolniczym.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad realizując zadania wynikające z art. 118 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska opracowała w ramach IV rundy mapowania strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. Przez teren gminy Boguty-Pianki obecnie nie przebiega droga o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie, ponadto nie są zlokalizowane: miasta powyżej 100 tys. mieszkańców, główne linie kolejowe oraz główne lotniska. W związku z ww. czynnikami obszar gminy został pominięty w procesie mapowania akustycznego.

Należy jednak przedstawić główne źródła hałasu, które mają lub mogą mieć decydujący wpływ na klimat akustyczny na terenie Gminy Boguty-Pianki. Należą do nich przede wszystkim: drogi wojewódzkie oraz powiatowe, obiekty przemysłowo-usługowe i w mniejszym stopniu podmioty gospodarcze. Te ostatnie nie wywierają istotnego wpływu na klimat akustyczny w skali całej gminy i jest znacznie mniej odczuwalny niż hałas komunikacyjny. Elementem mogącym dodatkowo mieć wpływ na jakość klimatu akustycznego są również linie elektroenergetyczne. Przez teren gminy przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia (400kV). Linie przesyłowe najwyższych napięć są źródłem hałasu, którego intensywność zależy przede wszystkim od warunków atmosferycznych. Przy suchej pogodzie jest on na poziomie 30 - 40 dB(A) (decybeli akustycznych), a w skrajnie niekorzystnych warunkach atmosferycznych tj. deszcz, duża wilgotność, osiąga 55 dB(A). W sąsiedztwie linii napowietrznych najwyższych napięć w normalnych warunkach pogodowych, poziom dźwięku porównywalny jest z natężeniem dźwięku występującym w mieszkaniu podczas rozmowy.

3.4.3 Jakość powietrza

Powietrze to wszechobecny i niezbędny składnik środowiska, odgrywający istotną rolę w jakości życia człowieka oraz stanu jego otoczenia. Ma wpływ m.in. na czystość wód powierzchniowych, zakwaszenie gleb, zdrowie lasów i jakości upraw. Zanieczyszczenia powietrza dzielą się na: gazowe, lotne i chemiczne (np. tlenki azotu, siarki czy dwutlenek węgla) oraz zanieczyszczenia pyłowe (pyły o działaniu toksycznym zawierające m.in. metale ciężkie, azbestowe czy pyły radioaktywne, pyły szkodliwe oraz pyły obojętne). Do źródeł antropogenicznych zaliczane są źródła komunalno-bytowe, kotłownie lokalne, indywidualne źródła ciepła, źródła transportowe oraz sektor usługowy. Zgodnie z art. 88 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, przynajmniej co 5 lat Główny Inspektor Ochrony Środowiska (GIOŚ) w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dokonuje oceny jakości powietrza w poszczególnych strefach na potrzeby ustalenia odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza. Głównym celem takiej oceny jest określenie obszarów, gdzie występują przekroczenia lub istnieje prawdopodobieństwo przekroczenia normatywnych stężeń zanieczyszczeń i informowania oraz górnego i dolnego progu oszacowania. Ponadto za sprawą Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska (WIOŚ) określana jest szczegółowa ocena jakości powietrza dla danego roku. Oceny te wykonuje się w poszczególnych strefach na podstawie danych z monitoringu powietrza atmosferycznego, realizowanych przez PMŚ. Gmina Boguty-Pianki zgodnie ze sporządzanymi raportami przynależy do strefy mazowieckiej (PL1404). Obecnie najaktualniejszą publikacją na tle całego województwa mazowieckiego jest

Roczna Ocena Jakości Powietrza w województwie mazowieckim Raport wojewódzki za rok 2024. Na potrzeby ww. oceny rocznej jakości powietrza zastosowano pomiary intensywne, wykonywane na stałych stanowiskach. W ramach systemu PMŚ, na terenie województwa mazowieckiego funkcjonowało ogółem 24 stacji pomiarowych i 111 stanowisk pomiarowych. Na terenie gminy Boguty-Pianki, jak i na terenie całego powiatu ostrowskiego nie prowadzono badań jakości powietrza na podstawie ww. raportu. Najbliższe stacje pomiarowe zlokalizowane są w powiecie ostrołęckim (MzOstroHalle – miasto Ostrołęka) oraz w powiecie makowskim (MzGutyDuCzer – wieś Guty Duże). Obie stacje oddalone są o około 70 km od wsi Boguty-Pianki.

Ocena przedstawia ogólną charakterystykę zanieczyszczeń powietrza dla całego województwa mazowieckiego w zakresie: SO₂, NO₂, CO, C₆H₆, O₃, pyłów zawieszonych PM10 i 2,5, Pb, As, Cd, Ni oraz B(a)P ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz SO₂, NO_x oraz O₃ ze względu na ochronę roślin. Strefą, w której wystąpiło przekroczenie poziomu docelowego, jest tylko strefa mazowiecka, w której przekroczony został średnioroczny poziom docelowy benzo(a)pirenu w pyłach zawieszonych PM10. Ponadto we wszystkich strefach został przekroczony poziom celu długoterminowego dla ozonu ze względu na ochronę zdrowia ludzi, strefy te uzyskały klasę D2.

Tabela 2. Klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskanych w ocenie za 2024 rok z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi i roślin

zanieczyszczenie	klasa
ochrona zdrowia ludzi	
SO ₂	A
NO ₂	A
CO	A
C ₆ H ₆	A
O ₃	A
PM10	A
PM2,5	A1
Pb	A
As	A
Cd	A
Ni	A
B(a)P	C
ochrona roślin	
SO ₂	A

NO _x	A
O ₃	A

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2,

²⁾ Dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I fazy, strefa uzyskała klasę A.

Źródło: opracowanie własne na podstawie GIOŚ, *Roczna Ocena Jakości Powietrza w województwie mazowieckim Raport wojewódzki za rok 2024*, Warszawa 2025

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie mazowieckim jest emisja antropogeniczna. W zakresie pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu największy udział stanowi emisja pochodząca z sektora komunalno-bytowego (emisja powierzchniowa), w zakresie tlenków azotu jest to emisja z transportu drogowego (emisja liniowa), w odniesieniu do tlenków siarki największa emisja pochodzi z działalności przemysłowej (emisja punktowa). Udział w stężeniach zanieczyszczeń w powietrzu na obszarze województwa ma również ich napływ z obszaru Polski oraz Europy. Istotnym źródłem emisji w województwie mazowieckim jest transport drogowy, który wpływa na stężenia zanieczyszczeń zwłaszcza na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o znacznym natężeniu ruchu. Zanieczyszczenia komunikacyjne w postaci pyłów powstają głównie w wyniku ścierania się hamulców, opon i nawierzchni dróg oraz unosu zanieczyszczeń z powierzchni dróg, natomiast tlenki azotu są emitowane z rur wydechowych pojazdów. Transport drogowy ma znaczący udział w emisji całkowitej tlenków azotu (NO_x) w województwie mazowieckim. Do lokalnych źródeł emisji zanieczyszczeń zalicza się emisję komunalno-bytową tzw. „niską emisję”, która pochodzi z domów ogrzewanych indywidualnie paliwami stałymi. Sektor ten odpowiada głównie za emisję pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu.

Największym antropogenicznym źródłem emisji różnych substancji do powietrza na tere nie Gminy Boguty-Pianki jest proces energetycznego spalania paliw. Piece i indywidualne systemy grzewcze spalające węgiel kamienny nadal funkcjonują w przeważającej ilości budynków jedno- i wielorodzinnych.

3.5 Flora i fauna

3.5.1 Roślinność

Według regionalizacji geobotanicznej Polski, opracowanej przez J.M. Matuszkiewicza z 2008 roku, Gmina Boguty-Pianki leży w Dziale Mazowiecko-Poleskim (E), Krainie Północnomazowiecko-Kurpiowskiej (E.2), Podkrajnie Kurpiowskiej (E.2b) w podziale na Okręg Puszczy Białej (E.2b.9.) wraz z podokręgiem Małkińskim (E.2b.9.e) - zachód gminy

oraz Okręg Międzyrzecza Łomżyńskiego (E.2b.10.) wraz z podokręgami Czyżewskim (E.2b.10.h) – północ gminy, Wysokomazowiecki (E.2b.10.g) – północny wschód gminy i Nurskim (E.2b.10.i) – południe i południowy wschód gminy.

Pod względem struktury przyrodniczej gmina Boguty-Pianki jest w małym stopniu zróżnicowana. Wśród potencjalnej roślinności naturalnej w gminie wyróżnia się:

- Niżowy łąg jesionowo-olszowy (Fraxino-Alnetum (Circaeo-Alnetum)),
- Grąd subkontynentalny, odmiana środkowopolska, seria uboga (Tilio-Carpinetum),
- Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe (Querco-Pinetum).

Obszar opracowania charakteryzuje się przewagą gleb wysokich klas bonitacyjnych, w szczególności w północnym oraz południowym fragmencie analizowanego terenu, które mogą być wykorzystywane do niemal wszystkich upraw polowych i sadowniczych. Gmina ma charakter rolniczy, a wśród upraw dominują zboża i ziemniaki. Mniejszą powierzchnie zajmują rośliny przemysłowe, pastewne i krzewy owocowe. W szczególności urozmaicone zadrzewieniami i zakrzewieniami. Reprezentują one sobą najwyższe wartości przyrodnicze, jednak zajmują one stosunkowo mały obszar w gminie.

W granicach gminy za najcenniejszy przyrodniczo teren, którego obecność pozytywnie wpływa na bioróżnorodność obszaru uznaje się zwarty kompleks leśny zlokalizowany w południowej części gminy, przez którego teren przebiegają korytarze ekologiczne: Lasy Mielnickie - Puszcza Biała oraz Puszcza Biała – Puszcza Białowieska. Relatywnie niski stopień przekształcenia antropogenicznego ww. terenu sprzyja zachowaniu różnorodności biologicznej oraz stanowi ostoję dla rzadkich i zagrożonych gatunków. Wśród roślinności na terenie gminy wyróżnia się zbiorowiska leśne, lasy (w tym lasy ochronne), założenia parkowe i zbiorowiska synantropijne.

W 2024 r. powierzchnia lasów ogółem na obszarze gminy Boguty-Pianki wyniosła 1 403,6 ha, co stanowiło około 15,7 % powierzchni gminy (z czego 1391,99 ha stanowiły lasy prywatne). Zgodnie z Regionalizacją przyrodniczo – leśną Polski 2010 (A. Kliczkowska, R. Zielony, 2010 r.), cały obszar gminy znajduje się w granicach przyrodniczo – leśnego mezoregionu Zambrowsko-Bielskiego (IV.7). Jego całkowita powierzchnia wynosi 660 km². Tutejsze lasy i ekosystemy seminaturalne stanowią ok. 26% całego obszaru. Szatę roślinną tworzą głównie grądy w odmianie mazowiecko-podlaskiej oraz bory mieszane w odmianie subborealnej. Dodatkowo w środkowowschodniej części regionu występują niewielkie powierzchnie krajobrazów borów, borów mieszanych i grądów, a przy w centrum i na północy

mezoregionu — dąbrowy świetliste i grądy. Niewielkie powierzchnie leśne są cechą charakterystyczną dla krainy mazowiecko - podlaskiej, której obszar jest w zasadzie poza granicami zasięgu świerka, buka i jodły. Lokalnie występujący drzewostan jest głównie reprezentowany przez takie gatunki jak sosna zwyczajna, dąb szypułkowy i bezszypułkowy, olsza czarna.

Obszar Gminy Boguty-Pianki w całości należy do Nadleśnictwa Rudka. Największa koncentracja kompleksów leśnych w gminie występuje w południowej i południowo – zachodniej części gminy. Pojedyncze skupiska leśne występują również w północnej części analizowanego obszaru. Lasy te charakteryzują się dużą różnorodnością typów siedliskowych. Gospodarka leśna gminy podporządkowana jest planom urządzenia lasu (Lasy Państwowe) oraz uproszczonym planom urządzenia lasu (lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa). Obecnie obowiązującym dla Nadleśnictwa Rudka jest plan na lata 2018-2027. Dodatkowo w południowej części gminy stwierdzono dominację kontynentalnego boru mieszanego sosnowo-dębowego, w którego skład drzewostanu wchodzi sosna i dąb szypułkowy z domieszką brzozy brodawkowatej, graba i osiki. Zidentyfikowano obecność siedliska 9170 – Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio Carpinetum*).

Zgodnie z danymi zawartymi w Banku Danych o Lasach na rok 2025 w granicach gminy Boguty-Pianki występują lasy ochronne w kategorii ochronności wodochronne, które są rozmieszczone głównie w południowym fragmencie gminy w okolicy Tymianek oraz ich mały skrawek w okolicy miejscowości Białe-Szczepanowice. Ich powierzchnia całkowita w granicach gminy wynosi ok. 1,16 ha. Uznanie lasów za ochronne ma wymiar ekonomiczny w przypadku działań związanych z ich przeznaczeniem na cele nieleśne.

W granicach administracyjnych gminy Boguty-Pianki znajduje się jedno założenie parkowe w miejscowości Konarze. Park ten pochodzi z 2 poł. XIX w. i jest wpisany do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego. Dotychczas nie przeprowadzono szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej w granicach opisywanego kompleksu. Spośród pozostałych kompleksów zieleni podtrzymującymi różnorodność biologiczną w gminie wyróżnić można mniejsze obszary zieleni urządzonej, lokalne zadrzewienia, zalesienia, nieuregulowane strumyki, cmentarze z cenną roślinnością, roślinność przydomową, krzaki, krzewy, łąki i nieużytki. Obszar gminy wyróżnia brak większej ilości zieleni ulicznej przy drogach publicznych. W wielu miejscach brakuje też pasów zieleni izolacyjnej, które mogłyby zmniejszyć hałas i zapylenie. Często brakuje żywopłotów, a główną przyczyną usychania drzew jest nadmierne zasolenie gleby.

3.5.2 Świat zwierząt

Wysoki stopień zurbanizowania, zaludnienia i uprzemysłowienia sprzyja antropizacji fauny, zdominowanej przez gatunki związane z obecnością człowieka. Obejmuje ona m.in. oknówki, kawki, jerzyki, wróble, synogarlice tureckie oraz pustułki, które zasiedlają budynki. Na terenach zielonych, takich jak park czy cmentarze, można spotkać sroki, wrony siwe, kosy, sikory modre, szpaki, gawrony i puszczyki, a także liczne gatunki ssaków, płazów oraz owadów, w tym motyli i chrząszczy. Zbiorniki wodne i ich okolice mogą zamieszkiwać łabędzie nieme, zimorodki, łyski oraz różne gatunki kaczek. Na terenach dolinnych występować będą ptaki, gryzonie, pospolite gatunki owadów, ale także większa zwierzyna korzystająca z ciągów ekologicznych, w szczególności w granicach korytarzy ekologicznych: Lasy Mielnickie - Puszcza Biała oraz Puszcza Biała – Puszcza Białowieska przebiegających przez tereny gminy.

3.6 Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowaniem elektromagnetycznym nazywamy emisję zaburzenia energetycznego wywołanego przepływem prądu elektrycznego lub zmianą ładunków w źródle. Zaburzenie polega na fakcie, że zmiana pola magnetycznego (elektrycznego) z określoną częstotliwością, wywołuje zmianę z tą samą częstotliwością pola elektrycznego (magnetycznego). Promieniowanie niejonizujące obejmuje pola elektromagnetyczne w zakresie od 0 do 300 GHz. Powyżej 300 GHz następuje już jonizacja atomów oraz cząsteczek (promieniowanie X oraz gamma) i pola elektromagnetyczne z tego zakresu nazywamy promieniowaniem jonizującym. Zjawisko elektromagnetyczne opisujemy podając natężenie pola elektrycznego, natężenie pola magnetycznego, częstotliwość drgań lub gęstość mocy. W chwili obecnej sztuczne promieniowanie elektromagnetyczne jest największym energetycznym zanieczyszczeniem na Ziemi. O kilka rzędów wielkości przekracza tło naturalne i nie ma takiego miejsca, gdzie by nie występowało. Źródłem promieniowania jest każde urządzenie (każda instalacja), w którym następuje przepływ prądu np. sieci energetyczne w tym linie wysokiego napięcia, stacje radiowe i telewizyjne, stacje bazowe i telefony telefonii komórkowej, radiotelefony, CB radio, urządzenia radiowo-nawigacyjne, urządzenia elektryczne wykorzystywane w domu, itp.

Źródłami promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy Boguty-Pianki są powietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 400 kV relacji Narew – Siedlce oraz stacje bazowe telefonii komórkowej. Ww. napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego przebiega przez centralną część gminy w kierunku północno-wschodnim, w jej granicy przebiega pas technologiczny o szerokości 80 m w którym obowiązują ograniczenia

w zagospodarowaniu terenu. Wśród pozostałych urządzeń przetwarzających energię elektryczną w granicach gminy wyróżnia się dwie stacje bazowe telefonii komórkowej Play oraz Orange, które generują znikome pole elektromagnetyczne.

Ostatni pomiar pól elektromagnetycznych na terenie województwa mazowieckiego miał miejsce na początku 2025 r., jednak w granicach obszaru opracowania nie zlokalizowano żadnego z punktów pomiarowych. Wobec tego wykorzystane zostały dane z pomiaru z 2022 r. W granicach gminy przeprowadzono wówczas jeden pomiar w ramach monitoringu badawczego promieniowania elektromagnetycznego. Dokonany został 17 marca 2022 roku w punkcie zlokalizowanym w rejonie Al. Jana Pawła II 64 w Bogutach-Piankach. Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego dla zakresu częstotliwości co najmniej od 80 MHz do 40 w badanym punkcie wyniosła 0,9 V/m. Tym samym nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego natężenia PEM. Obecnie obowiązujący minimalny poziom dopuszczalny, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynosi dla częstotliwości objętych monitoringiem (tj. 80 MHz - 40 GHz) - 28 V/m.

3.7 Istniejące problemy i zagrożenia środowiska

Wśród zagrożeń o naturalnym charakterze na terenie Gminy Boguty-Pianki wyróżnić można jedynie potencjalne zagrożenie wystąpieniem lokalnych podtopień, do których dochodzi m.in. po intensywnych opadach deszczu z powodu dużego uszczelnienia powierzchni zurbanizowanych i zróżnicowania rzeźby terenu. Podtopienia mają prawo wystąpić również w efekcie wahań pierwszego poziomu wody podziemnej (po intensywnych opadach atmosferycznych i po roztopach śniegu) w obrębie lokalnych obniżen terenu. Kolejnym zagrożeniem jest wysoki wskaźnik suszy gruntów, mimo dobrych jakościowo gleb. Może to przyczynić się do nieurodaju gruntów i spadków w produkcji rolniczej, a tym samym na obszarach leśnych istnieje zagrożenie pożarowe. Na terenie gminy nie występują inne zagrożenia związane m.in. z ruchami masowymi oraz nadzwyczajnymi zagrożeniami powodziowymi.

Skala zagrożeń w zakresie zasadniczych problemów o charakterze antropogenicznym, tj. zanieczyszczenia powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, promieniowania elektromagnetycznego oraz hałasu przedstawione zostały w poprzednich podrozdziałach. Według Informacji dotyczącej zakładów dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii

przemysłowej województwa mazowieckiego, zatwierdzonej przez Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej (stan na 31 grudnia 2024 r.) na obszarze gminy nie zlokalizowano zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii - rozumie się przez to zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, o których mowa w art. 248 ust. 1 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Ponadto na obszarze gminy nie stwierdzono występowania przedsiębiorstw mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko wg. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Z uwagi na lokalizację w obszarze opracowania planu ogólnego wcześniej wspomnianych dróg o tranzytowym charakterze, tj. DW nr 690 i 694 istnieje również ryzyko nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, związanych z ich eksploatacją. Sytuacje zagrożenia mogą zaistnieć na skutek awarii lub wypadków z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne. Powstałe w wyniku katastrof komunikacyjnych sytuacje awaryjne mogą powodować rozlanie się substancji niebezpiecznych. Na wielkość zagrożenia wpływają czynniki chemiczne min: stan fizyczny uwolnionej substancji, jej toksyczność a także czynniki lokalne związane z warunkami topograficznymi i meteorologicznymi, lokalizacją terenów zamieszkałych, wrażliwością poszczególnych komponentów środowiska, przygotowaniem do reagowania w sytuacji zagrożenia.

4. FORMY OCHRONY PRZYRODY I ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

4.1 Formy ochrony przyrody

W przestrzeni Gminy Boguty-Pianki według danych udostępnionych przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, spośród form ochrony przyrody, o których mowa w Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) występuje jedynie 1 obiekt w postaci 1 pomnika przyrody, którym jest Dąb szypułkowy – *Quercus robur*, o wysokości 29 m, pierśnicy 134 cm i obwodzie 421 cm. Został on ustanowiony za sprawą Rozporządzenia Nr 12 Wojewody Mazowieckiego z dnia 26.02.2008 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu ostrowskiego.

W Prognozie oddziaływania na środowisko na potrzeby przygotowanego w 2012 r. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Boguty-Pianki zawarta została informacja, że w granicach gminy oraz w jej sąsiedztwie nie są planowane nowe formy ochrony przyrody oraz nowe formy ochrony krajobrazu. Ze względu na wysokie wartości przyrodnicze występujących korytarzy ekologicznych, przebiegających przez południowe tereny gminy, w tym tutejszą obecność siedlisk przyrodniczych 9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio Carpinetum*) oraz koncentrację terenów leśnych wskazane jest utworzenie nowej formy ochrony przyrody w postaci Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obejmowałby on południowy fragment gminy wzdłuż granic przebiegających ww. korytarzy ekologicznych.

Wśród najbliższych zlokalizowanych obszarów prawnie chronionych wyróżnić można Obszary Natura 2000 - Ostoję Nadbużańską PLH140011 (ok. 2 km w kierunku południowo-zachodnim od granic gminy) i Dolinę Dolnego Bugu PLB140001 (ok. 1,9 km w kierunku południowo-zachodnim, Rezerwat przyrody Sterdyń (ok. 6,8 km w kierunku południowo-zachodnim), OChK Dolina Dolnego Bugu i Nurca (ok. 1,2 km w kierunku południowo-wschodnim), Nadbużański Park Krajobrazowy im. Wojciecha Bogumiła Jastrzębowskiego (ok. 1,9 km w kierunku południowo-zachodnim) oraz 2 Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe (Park krajobrazowy w Czyżewie – ok. 3,3 km w kierunku północno-zachodnim i Park Krajobrazowy w Szepietowie Wawrzyńcach – ok. 9 km w kierunku północno-wschodnim).

Zgodnie z Programem ochrony przyrody Nadleśnictwa Rudka (Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Rudka) w zasięgu terytorialnym całego nadleśnictwa możliwe jest występowanie:

- 118 gatunków roślin (objętych ochroną: 40 – ściśłą, 78 – częściową. 7 z nich wymienionych jest w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, a 18 - ujętych w Czerwonej Księdze Roślin;
- 13 gatunków grzybów (objętych ochroną: 3 - ściśłą, 10 - częściową);
- 12 bezkręgowców (4 objęte ochroną ściśłą i 8 częściową, oprócz tego 5 - wymienionych jest w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 3 - ujęte w Czerwonej Księdze Zwierząt;
- 1 skorupiak (objęty ochroną częściową);
- 5 ryb (1 objęta ochroną ściśłą i 4 częściową, 2 - ujęte w Czerwonej Księdze Zwierząt);
- 12 płazów (7 objętych ochroną ściśłą i 5 częściową; 2 - wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, 1 - ujęty w Czerwonej Księdze Zwierząt;
- 6 gadów (1 objęty ochroną ściśłą i 5 częściową: 1 - ujęty w Czerwonej Księdze Zwierząt;
- 189 ptaków (183 objętych ochroną ściśłą i 6 częściową; 55 - wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 2009/147/WE, 35 - ujętych w Czerwonej Księdze Zwierząt;
- 20 ssaków (10 objętych ochroną ściśłą i 10 częściową; oprócz tego 5 - wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 2 - ujęte w Czerwonej Księdze Zwierząt.

Z uwagi na brak dostępnych, szczegółowych danych dotyczących występowania gatunków chronionych na obszarze Gminy Boguty-Pianki, nie jest możliwe przedstawienie pełnej informacji o rozmieszczeniu tych gatunków. Dostępne źródła (m.in. Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, dane GDOŚ) nie zawierają danych o wystarczającym stopniu szczegółowości przestrzennej.

4.2 Formy ochrony środowiska kulturowego

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 ze zm.) obiekty posiadające charakter zabytkowy mogą być objęte wymienionymi w ustawie formami ochrony zabytków poprzez wpis do rejestru zabytków, który prowadzi wojewódzki konserwator zabytków lub ewidencji dóbr kultury,

uznanie za pomnik historii, utworzenie parku kulturowego, a także ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uchwalanego przez Radę Gminy.

Rejestr zabytków, zwany dalej „rejestrem”, dla zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków. Rejestr prowadzi się w formie odrębnych ksiąg dla zabytków: nieruchomych, ruchomych i archeologicznych. Na terenie gminy Boguty-Pianki do rejestru wpisanych jest 5 zabytków nieruchomych oraz 2 zabytki ruchome.

Tabela 3. Zabytki wpisane do rejestru zabytków Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Lp.	Nazwa obiektu	Lokalizacja	Nr i data wpisu zabytku
Zabytki nieruchome			
1.	Cmentarz rzymskokatolicki z poł. XIX w.	Boguty-Pianki	A-643, 07.09.1987
2.	Chata z 1883 r.	Zawisty, 44	A-644, 23.04.1981
3.	Chata z 1843 r.	Kamieńczyk-Ryciorki, 18	A-645, 23.04.1981
4.	Dom (chata) z 1862 r.	Drwnowo-Ziemaki, 11	A-646, 13.11.1983
5.	Park dworski (założenie parkowe)	Konarze, 8	A-647, 16.02.1982
Zabytki ruchome			
1.	Cztery obrazy z kościoła parafialnego p.w. Wszystkich Świętych	Boguty-Pianki	B-51, 15.12.2004
2.	Trzy nagrobki znajdujące się na dawnym cmentarzu parafialnym	Boguty-Pianki	03.04.2023

Źródło: Uchwała NR LXVII/397/2023 Rady Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Ostrowskiego na lata 2024-2027”

W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte: zabytki nieruchome wpisane do rejestru, inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Ewidencja prowadzona jest w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy. Na terenie gminy Boguty-Pianki zlokalizowanych jest **94 stanowisk archeologicznych** wpisanych do obu ewidencji zabytków. **Do wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomych gminy wpisane zostało 13 obiektów. W Gminnej Ewidencji Zabytków ujęte zostało 7 obiektów.**

Tabela 4. Zabytki nieruchome ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków

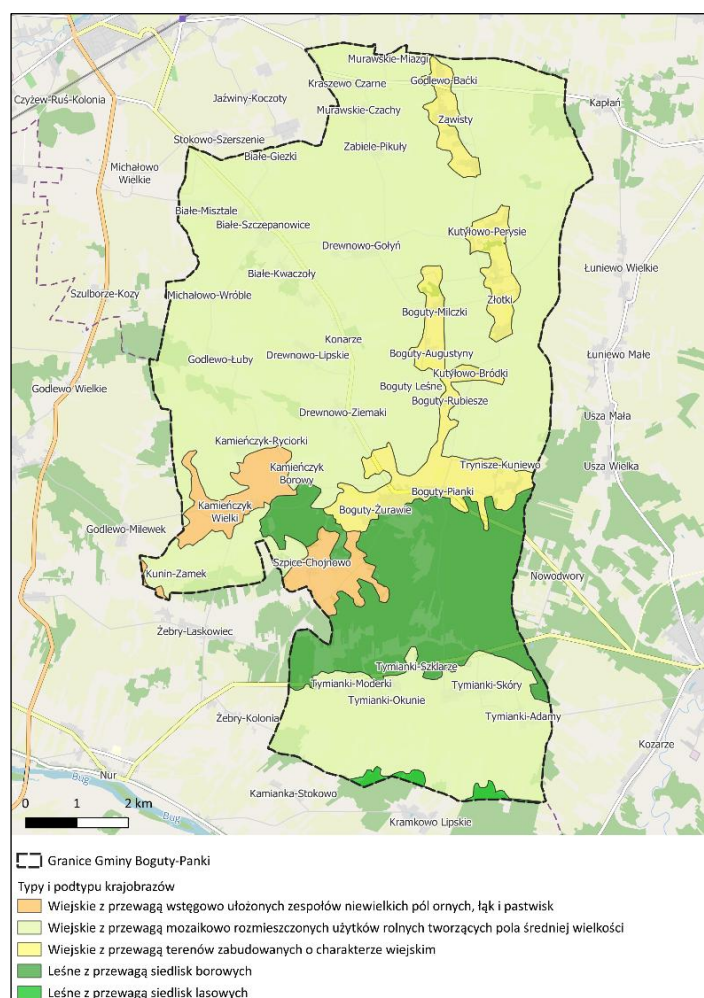
Lp.	Nazwa obiektu	Lokalizacja	Nr WEZ	Nr rejestru
1.	dawny cmentarz parafialny rzymskokatolicki	Boguty-Pianki	238	A-643
2.	cmentarz parafialny rzymskokatolicki	Boguty-Pianki	239	Nd.
3.	plebania	Boguty-Pianki	1119	Nd.
4.	dom parafialny	Boguty-Pianki	1120	Nd.
5.	ogrodzenie z bramą kościoła parafialnego	Boguty-Pianki	1121	Nd.
6.	chata nr 11	Drewnowo-Ziemaki	1166	A-646
7.	dom drewniany (chałupa) nr 15, ob. nr 17	Drewnowo-Ziemaki	1163	Nd.
8.	dom mieszkalny (chałupa)	Drewnowo-Ziemaki	1164	Nd.
9.	wiatrak	Drewnowo-Ziemaki	1165	Nd
10.	chałupa	Kamieńczyk-Ryciorki	1169	A-645
11.	założenie parkowe	Konarze (d. Drewnowo-Konarze)	ewidencja parku nr 15b	A-647
12.	dom mieszkalny (chałupa) nr 23	Szpice-Chojnowo	1181	Nd.
13.	dom mieszkalny (chałupa) nr 1, ob. nr 44	Zawisty-Kruki (część wsi Zawisty)	1196	A-644

Źródło: Pismo Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie, Delegatura w Ostrołęce z dnia 8.08.2025 r.

Audyt krajobrazowy to opracowanie sporządzane dla każdego województwa, identyfikujące, charakteryzujące i waloryzujące sposoby kształtowania i ochrony krajobrazu (w tym kulturowego). Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) przeprowadzenie audytu krajobrazowego jest obowiązkowe przynajmniej raz na 20 lat. W ramach audytu powinny też zostać wyznaczone tzw. krajobrazy priorytetowe, czyli obszary szczególnie cenne dla społeczeństwa ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe. Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego został przyjęty przez Sejmik Województwa Mazowieckiego

Uchwałą nr 48/24 z 26 marca 2024 r. w sprawie audytu krajobrazowego dla województwa mazowieckiego. Według opracowania, przez teren gminy nie przebiega żaden z wyznaczonych w województwie mazowieckim krajobrazów priorytetowych. Występujące krajobrazy faliste dzielą się na:

- **Wiejskie**, z podziałem na 3 podtypy:
 - z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk,
 - z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości,
 - z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim
- **Leśne** (obejmujące wyłącznie obszary południowe), z podziałem na 2 podtypy:
 - z przewagą siedlisk lasowych,
 - z przewagą siedlisk borowych.

Rys. 7. Podział Gminy Boguty-Pianki ze względu na typ i podtyp krajobrazu

Źródło: opracowanie własne na podstawie audytu krajobrazowego woj. mazowieckiego

5. OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA ŚRODOWISKO

5.1 Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń projektu planu

5.1.1 Cel opracowania projektu planu

Plan ogólny to obowiązkowy dokument planistyczny obejmujący cały obszar gminy, który zastąpi dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W odróżnieniu od swojego poprzednika, plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego. Oznacza to, że jego ustalenia będą miały moc wiążącą zarówno przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jak i przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy (WZ). Co istotne, decyzje WZ będą mogły być wydawane jedynie na terenach wyznaczonych w planie ogólnym. Takie rozwiązanie pozwoli gminom w większym stopniu kontrolować rozwój zabudowy oraz kształtować jej ład przestrzenny.

Zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) w planie ogólnym Gminy Boguty-Pianki strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne muszą być odpowiednie do specyfiki tego miejsca. Dla poszczególnych stref, co wynika z art. 13e, określono ich profil funkcjonalny oraz:

- wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy – w strefach planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt. 1-7;
- wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – w strefach planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt. 1-10, nie mniejszego niż wynika to z przepisów wydanych na podstawie art. 13m ust. 2.

5.1.2 Ustalenia przyjęte w projekcie planu ogólnego

W planie ogólnym dla Gminy Boguty-Pianki ustalono następujące strefy planistyczne, które definiują przeznaczenie i sposób zagospodarowania przestrzeni na terenie całej gminy:

- a) SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- b) SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- c) SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową,

- d) SU – strefa usługowa,
- e) SP – strefa gospodarcza,
- f) SR – strefa produkcji rolniczej,
- g) SI – strefa infrastrukturalna,
- h) SN – strefa zieleni i rekreacji,
- i) SC – strefa cmentarzy,
- j) SO – strefa otwarta,
- k) SK – strefa komunikacyjna.

Dla każdej strefy planistycznej określono profil podstawowy. Jednocześnie w przypadku niektórych stref określono profile dodatkowe.

a) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW)

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej.

b) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ)

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej.

c) strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ)

Profil podstawowy: teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej.

d) strefa usługowa (SU)

Profil podstawowy: teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej.

e) strefa gospodarcza (SP)

Profil podstawowy: teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej

f) strefa produkcji rolniczej (SR)

Profil podstawowy: teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielokulturowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej

g) strefa infrastrukturalna (SI)

Profil podstawowy: teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogródków działkowych

h) strefa zieleni i rekreacji (SN)

Profil podstawowy: teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej

i) strefa cmentarzy (SC)

Profil podstawowy: teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej

j) strefa otwarta (SO)

Profil podstawowy: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej

k) strefa komunikacyjna (SK)

Profil podstawowy: teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji koeli linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji.

Przyjęte założenia przy wyznaczaniu stref planistycznych uwzględniały zarówno lokalne potrzeby, jak i potencjał przestrzeni, co pozwoliło na wyznaczenie stref optymalnych dla realizacji długoterminowej wizji rozwoju gminy.

W projekcie planu ogólnego wyznaczono również obszar uzupełnienia zabudowy, zgodny z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym (Dz.U. poz. 729 z 2024 r.). Obejmuje on obszar 152,84 ha, co stanowi ok. 1,7% powierzchni całej gminy.

5.2 Przewidywane znaczące oddziaływania planu ogólnego na środowisko

5.2.1 Oddziaływania na obszary chronione i korytarze ekologiczne

Na obszarze Gminy Boguty-Pianki z uwagi brak form ochrony przyrody w samej gminie jak i w jej bezpośrednim sąsiedztwie (oprócz jednego pomnika przyrody) zgodnych z Ustawą o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.) nie przewiduje się, aby projekt planu ogólnego wywierał negatywne oddziaływanie na cele obszarów chronionych.

Przez teren gminy przebiegają korytarze ekologiczne Puszcza Biała-Puszcza Białowieska i Lasy Mielnickie - Puszcza Biała, gdzie zdiagnozowano występowanie siedliska przyrodniczego 9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio Carpinetum), natomiast nie jest objęte automatyczną ochroną prawną z uwagi na brak obszaru Natura 2000. Obszar korytarzy obejmuje w większości kompleksy leśne, najcenniejsze przyrodnicze w stosunku do całej gminy. W ich zasięgu projekt planu ogólnego zakłada ustanowienie w większości stref SK, SR, SZ i SJ. W pojedynczych, punktowych miejscach określone zostały SU oraz SP. Jedynym elementem, mogącym mieć wpływ na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych są występujące tu drogi, będące potencjalną barierą dla przemieszczania się zwierząt. Plan nie zakłada ustanowienia nowych szlaków komunikacyjnych. Zgodnie z powyższym, nie przewiduje się, aby projekt planu ogólnego miał szczególne, negatywne oddziaływanie na cenne przyrodniczo i chronione obszary, a także korytarze ekologiczne.

5.2.2 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Plan ogólny Gminy Boguty-Pianki uwzględnia rozwiązania mające na celu ochronę i utrzymanie różnorodności biologicznej poprzez utrzymywanie obszarów zieleni i przede wszystkim lasów w południowej części gminy. Funkcjonowanie ekosystemów i korytarzy ekologicznych nie zostanie w sposób znaczący naruszone w rezultacie realizacji ustaleń zawartych w projekcie. Z pewnością zachwiana zostanie ich równowaga wskutek realizacji na nich zagospodarowania przewidzianego w planie. Ewentualne zubożenie różnorodności gatunków dotyczyć będzie części obszarów zagospodarowanych obecnie rolniczo na skutek posadowienia budynków i lokalizacji powierzchni utwardzonych. Wyznaczone w planie tereny pod dolesienia spowodują zmianę bioróżnorodności tych terenów. Dodatkowo różnorodność biologiczną wzbogacają tereny dolin rzecznych, w obszar których sporządzany plan nie ingeruje w sposób znaczący. W celu zachowania oraz zwiększenia bioróżnorodności obszaru gminy należy dążyć do utrzymania i ochrony naturalnych cieków i zbiorników wodnych, w tym

zakaz zmiany naturalnego charakteru ich brzegów, niszczenia roślinności wodnej i nadwodnej, zakazu likwidowania i niszczenia zadrzewień przydrożnych i nadwodnych, nakaz maksymalnej ochrony ciągów zadrzewień przydrożnych i nadwodnych z wyjątkiem drzew owocowych oraz drzew, których usunięcie niezbędne jest z uwagi na potrzeby: ochrony przeciwpowodziowej, zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego, zachowania bezpieczeństwa ludzi i mienia, budowy, odbudowy, przebudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych i urządzeń melioracji wodnych i realizacji innych inwestycji celu publicznego, w tym budowy, remontu i przebudowy dróg oraz infrastruktury technicznej.

Należy dodać istotną informację, że w przyszłości na terenie wspomnianych wcześniej korytarzy ekologicznych, w strefie 1SU zlokalizowana ma być strzelnica (obszar dawnego składowiska odpadów). Inwestycja może wprowadzać pewne ograniczenia dla funkcjonowania tutejszej fauny poprzez wzmocniony hałas przez strzały, wibracje oraz tworzyć antropogeniczną barierę. Zjawisko to może skutkować unikania przez zwierząt tego obszaru, co powoduje zwężenie możliwości poruszania się zwierząt. Tym samym sama lokalizacja strzelnicy może doprowadzić do osłabienia funkcji korytarzy.

5.2.3 Oddziaływanie na zdrowie i bezpieczeństwo

Projekt planu ogólnego Gminy Boguty-Pianki odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu warunków życia mieszkańców. Jego ustalenia wpływają na jakość środowiska zamieszkania, dostępność usług publicznych, a także na warunki pracy, rekreacji i wypoczynku. Regulując kierunki rozwoju przestrzennego gminy, plan bezpośrednio oddziałuje na komfort życia, zdrowie i bezpieczeństwo społeczności lokalnej. Szczególny nacisk położono na kwestie związane ze zdrowiem publicznym. Plan zakłada działania służące poprawie jakości powietrza, zwiększeniu dostępności terenów zielonych oraz ograniczeniu hałasu i innych źródeł zanieczyszczeń. Wprowadzenie stref zieleni i przestrzeni rekreacyjnych ma sprzyjać aktywnemu spędzaniu czasu na świeżym powietrzu, co pozytywnie wpływa na kondycję fizyczną i psychiczną mieszkańców. Jednocześnie zidentyfikowano potencjalne zagrożenia dla zdrowia ludzi wynikające z oddziaływań akustycznych. Zarówno istniejąca, jak i planowana zabudowa mieszkaniowa może być narażona na hałas generowany przez ruch drogowy. Wraz z rozwojem nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz wzrostem liczby mieszkańców i użytkowników tego obszaru, może dojść do intensyfikacji ruchu kołowego, a w konsekwencji — do zwiększenia uciążliwości akustycznych.

5.2.4 Oddziaływanie na florę i faunę

Podczas realizacji planu ogólnego może dojść do ubytku niewielkiej części drzewostanu w miejscach stanowiących przeszkodę dla lokalizacji obiektów kubaturowych oraz urządzeń infrastruktury technicznej. Wprowadzenie w sporządzanym planie wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej ograniczy uszczuplenie powierzchni, na których występuje roślinność. Wyznaczenie znacznych terenów rolnych na których istnieje możliwość wprowadzenia dolesień przyczyni się do zwiększenia terenów stanowiących sprzyjające warunki dla funkcjonowania flory i fauny. Zachowano również wolne od zabudowy, w największym możliwym stopniu, tereny wzdłuż cieków oraz towarzyszące im łąki i pastwiska (strefy otwarte) co pozwoliło na stworzenie i utrzymanie lokalnych i ponadlokalnych powiązań przyrodniczych terenu opracowania i jego sąsiedztwa. Dzięki temu będzie możliwe swobodne przemieszczania się zwierzyny pomiędzy atrakcyjnymi dla niej terenami. Są to swoiste szlaki komunikacyjne dla wielu gatunków roślin i zwierząt. W terenach poddanych presji urbanizacji (ruch samochodowy) może nastąpić wypłoszenie drobnych ssaków bytujących w tym obszarze (głównie drobnych gryzoni myszowatych) oraz ptactwa. Przeznaczenie nowych terenów pod zainwestowanie oznacza również uszczuplenie powierzchni siedlisk i żerowisk dla różnych gatunków. Wskazuje się jednak, że w skali gminy wyznaczono niewiele terenów pod nowe za inwestowanie, co nie spowoduje istotnego zawężenia przestrzeni bytowania dziko żyjących zwierząt. Jednocześnie wskazuje się, że ze względu na brak całościowej inwentaryzacji przyrodniczej gminy oraz zmienność siedlisk nie można na obecnym etapie precyzyjnie stwierdzić wpływu ustaleń planu na poszczególne gatunki roślin i zwierząt. Można jedynie przypuszczać, że z uwagi na niewielkie zmiany w zainwestowaniu w tym przyrost nowych terenów budowlanych nie powinno wystąpić, wskutek realizacji ustaleń planu, znacząco negatywne oddziaływanie.

5.2.5 Oddziaływanie na warunki wodne

Urbanizacja terenu może prowadzić do potencjalnego, niewielkiego wzrostu zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych, co może wynikać głównie z zanieczyszczeń komunikacyjnych. Plan ogólny Gminy Boguty-Pianki pozytywnie wpływa na gospodarkę wodną, regulując zagospodarowanie przestrzenne w sposób mający na celu ochronę zasobów wodnych, ograniczenie ryzyka powodziowego oraz poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Wpływ ten obejmuje zarówno obszary naturalnych cieków wodnych, jak i gospodarkę wodną w kontekście urbanizacji oraz działalności rolniczej. Plan uwzględnia ochronę zasobów wodnych, obejmującą zarówno rzeki, jak i obszary podmokłe,

które pełnią kluczową rolę w retencji wodnej oraz stabilizacji lokalnego mikroklimatu. Cieki wodne przepływające przez teren gminy wspierają migrację gatunków i utrzymanie równowagi hydrologicznej. Plan przewiduje ich ochronę oraz zachowanie ich funkcji retencyjnej poprzez włączenie do strefy otwartej, co ogranicza ingerencję urbanizacyjną i pozwala na swobodny przepływ wód oraz zachowanie naturalnych ekosystemów wodnych. Ważnym elementem planowania przestrzennego gminy jest minimalizacja wpływu urbanizacji na jakość wód. Wprowadzone regulacje zakładają ograniczenie zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych i zbiorników, co zapobiega ich zanieczyszczaniu oraz ogranicza spływ zanieczyszczeń, takich jak środki chemiczne czy osady powierzchniowe, do rzek i jezior. Dzięki tym działaniom gmina dąży do utrzymania wysokiej jakości wód powierzchniowych, co ma szczególne znaczenie w kontekście ochrony ekosystemów wodnych oraz zapewnienia odpowiednich warunków do życia organizmów wodnych i przybrzeżnych. Utrzymanie pasów zieleni wzdłuż rzek, rowów melioracyjnych i terenów podmokłych wspiera naturalne procesy filtracyjne, redukując spływ nawozów i środków ochrony roślin do cieków wodnych. W ten sposób gmina dąży do ograniczenia eutrofizacji wód, poprawy ich czystości oraz ochrony przed długoterminową degradacją ekosystemów wodnych. Zachowanie powierzchni biologicznie czynnej w obszarach zurbanizowanych to kolejny istotny aspekt ochrony zasobów wodnych. Plan przewiduje ochronę systemów melioracyjnych i sieci rowów odwadniających, które mają kluczowe znaczenie dla gospodarki wodnej gminy. Ich prawidłowe funkcjonowanie pozwala na regulację poziomu wód gruntowych, zapobieganie ich nadmiernemu odpływowi oraz ochronę użytków rolnych przed przesuszeniem.

5.2.6 Oddziaływanie na powietrze

Ustalenia projektu planu ogólnego Gminy Boguty-Pianki pozytywnie wpływają na jakość powietrza poprzez regulację rozwoju przestrzennego, transportu, gospodarki energetycznej i ochrony terenów zielonych. Ustalony Obszar Uzupełnienia Zabudowy może skutkować zwiększoną emisją zanieczyszczeń powietrza, szczególnie w okresie grzewczym. Wzrost liczby budynków oraz rozwój infrastruktury mogą prowadzić do zwiększonej emisji pyłów zawieszonych i gazów cieplarnianych, pochodzących głównie ze spalania paliw stałych w systemach grzewczych oraz z transportu. Jednak dzięki świadomej polityce przestrzennej, zachowaniu dużych obszarów zielonych, negatywny wpływ na jakość powietrza zostaje istotnie zredukowany. Tereny zielone pełnią funkcję naturalnych filtrów powietrza, wychwytyjąc zanieczyszczenia i przyczyniając się do poprawy mikroklimatu gminy. Ważnym aspektem działań planistycznych jest wspieranie ekologicznych źródeł ogrzewania, takich jak np. pompy

ciepła, co ogranicza emisję szkodliwych substancji do atmosfery. Stopniowe odchodzenie od paliw kopalnych na rzecz odnawialnych źródeł energii wpisuje się w strategię poprawy jakości powietrza i zmniejszania niskiej emisji. Wprowadzenie regulacji dotyczących minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w obszarach zabudowy zapobiega nadmiernej kumulacji zanieczyszczeń, jednocześnie zwiększając zdolność roślinności do pochłaniania dwutlenku węgla oraz filtracji pyłów.

5.2.7 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Przekształcenia powierzchni ziemi stanowią nieunikniony element realizacji nowych inwestycji. Powstawanie budynków, ciągów komunikacyjnych oraz infrastruktury technicznej prowadzi do trwałych zmian w ukształtowaniu terenu, których zakres zależy od skali oraz charakteru przedsięwzięcia. W większości przypadków istniejące formy terenowe są adaptowane do wymogów inwestycyjnych, co skutkuje tworzeniem nowych struktur antropogenicznych, takich jak nasypy, rowy, zwałowiska czy powierzchnie zniwelowane. Obszar objęty projektem planu ogólnego już wcześniej ulegał różnorodnym przekształceniom na skutek wcześniejszych inwestycji budowlanych. Nowe zmiany będą dotyczyć głównie terenów przeznaczonych na uzupełnienie zabudowy, które dotychczas pozostawały niezagospodarowane. Na wybranych obszarach planowane jest zwiększenie intensywności zabudowy, co może prowadzić do lokalnego utwardzenia gruntu oraz modyfikacji ukształtowania terenu. W trakcie realizacji inwestycji budowlanych nastąpi przemieszczanie mas ziemnych, a ich nadmiar, pochodzący z wykopów, będzie musiał zostać zagospodarowany zgodnie z obowiązującymi regulacjami – poprzez odpowiednie składowanie lub wykorzystanie na miejscu, co miejscowo może wpłynąć na strukturę powierzchni. Projekt planu określa szczegółowe zasady zagospodarowania terenu oraz parametry kształtowania zabudowy, takie jak maksymalna intensywność zabudowy, dopuszczalny udział powierzchni zabudowanej, maksymalna wysokość budynków oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Wdrożenie tych regulacji pozwoli ograniczyć nadmierne uszczelnienie terenu i zachować równowagę pomiędzy zabudową a przestrzenią biologicznie czynną. Realizacja ustaleń planu nie powinna prowadzić do istotnych zmian w ukształtowaniu terenu na obszarze gminy. W trakcie prac budowlanych dojdzie jednak do naruszenia wierzchniej warstwy gleby i jej częściowego unieczynnienia. W związku z tym konieczne jest zabezpieczenie usuniętej warstwy glebowej, aby mogła zostać ponownie wykorzystana po zakończeniu prac. W przypadku, gdy jej ponowne zastosowanie okaże się niemożliwe, należy wdrożyć działania zmierzające do jej rekultywacji, co pozwoli na przywrócenie jej funkcji ekologicznych.

Szczególną uwagę zwraca się ponadto na ochronę użytków rolnych I-III klasy bonitacyjnej. Mają one znaczenie przy sporządzaniu planów miejscowych, ponieważ stanowią grunty o najwyższej przydatności rolniczej, a ich przekształcanie na cele nierolnicze jest prawnie ograniczone, co ustala ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 82). Zmiana przeznaczenia takich gruntów wymaga uzyskania zgody ministra właściwego ds. rolnictwa, o ile są to grunty pochodzenia mineralnego. W projekcie planu ogólnego zidentyfikowano miejsca, w których strefy planistyczne pokrywają się z obszarami użytków rolnych klas I-III, są to głównie strefy SO i SR oraz strefa dopuszczająca rozwój zabudowy – SW. Zjawisko to wynika z przestrzennych uwarunkowań rozwoju gminy, w szczególności z koncentracji istniejącej zabudowy na terenach nizinnych o wysokiej jakości gleb. Plan ogólny jako akt prawa miejscowego, określa ramy polityki przestrzennej gminy oraz strefy planistyczne, w tym obszary potencjalnego rozwoju zabudowy. Nie powoduje on jednak jeszcze faktycznej zmiany przeznaczenia gruntów rolnych klas I–III na cele nierolnicze w rozumieniu ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Takie przeznaczenie będzie mogło nastąpić dopiero w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, po uzyskaniu wymaganej zgody ministra właściwego do spraw rolnictwa. Ponadto w granicach niektórych obszarów uzupełnienia zabudowy zidentyfikowano występowanie gruntów rolnych klas bonitacyjnych I–III. Wyznaczenie tych obszarów w planie ogólnym nie oznacza wprowadzania nowych terenów rozwojowych, lecz umożliwia kontynuację istniejących funkcji osadniczych w granicach już zurbanizowanych miejscowości.

5.2.8 Oddziaływania na krajobraz

Ustalenia planu niewątpliwie wpływają na kształtowanie i ochronę krajobrazu, regulując rozmieszczenie zabudowy, ochronę terenów otwartych oraz rozwój infrastruktury. Krajobraz gminy charakteryzuje się przewagą terenów rolniczych, obszarów zielonych oraz rozproszoną zabudową wiejską, co nadaje jej unikalny, tradycyjny charakter. Plan uwzględnia zarówno ochronę walorów krajobrazowych, jak i konieczność adaptacji do nowych inwestycji. Zagospodarowanie terenów przeznaczonych pod nowe inwestycje spowoduje przekształcenie części dotychczas otwartych i niezabudowanych obszarów, co wiąże się z ograniczeniem powierzchni pokrytych roślinnością, zwiększeniem powierzchni zabudowanej oraz częściowym utwardzeniem terenu. Aby zminimalizować ryzyko powstania dysharmonii w krajobrazie, dla poszczególnych terenów budowlanych określono parametry kształtowania zabudowy, obejmujące maksymalną intensywność zabudowy, dopuszczalny udział powierzchni zabudowanej, maksymalną wysokość budynków oraz minimalny udział

powierzchni biologicznie czynnej. W projekcie planu ogólnego wyznaczono również obszary uzupełnienia zabudowy, co pozwoli na ograniczenie rozprzestrzeniania się nowych inwestycji na tereny otwarte i ich nadmiernej transformacji. Wprowadzone rozwiązania będą miały korzystny wpływ na ochronę lokalnego krajobrazu, zachowując jego spójność i walory estetyczne. Zachowanie terenów zieleni i rekreacji oraz ochrona naturalnych krajobrazów dolin rzecznych, terenów podmokłych i kompleksów leśnych pozwala na utrzymanie dotychczasowego poziomu bioróżnorodności. Obszary te nie tylko pełnią funkcję ekologiczną, ale także estetyczną – chronią cenne widoki i zapobiegają degradacji naturalnego układu przestrzennego. Wprowadzenie ograniczeń w zakresie lokalizacji nowych inwestycji w pobliżu dolin rzecznych pozwala na zachowanie ich pierwotnego charakteru, co jest kluczowe dla ochrony walorów wizualnych oraz ekologicznych gminy. Dzięki odpowiedniemu zagospodarowaniu terenów otwartych, ochronie terenów zielonych oraz kontroli urbanizacji, plan pozwala na zachowanie charakteru krajobrazu wiejskiego i rolniczego, jednocześnie umożliwiając rozwój gospodarczy i technologiczny w sposób zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju.

5.2.9 Oddziaływanie na klimat

Realizacja ustaleń projektu planu nie powinna znacząco wpłynąć na ogólne warunki klimatyczne analizowanego obszaru. Wprowadzenie zabudowy na terenach przeznaczonych pod inwestycje może jednak prowadzić do niewielkich zmian w lokalnym mikroklimacie. Będą one wynikać głównie ze wzrostu powierzchni zabudowanych i utwardzonych, które mogą modyfikować bilans cieplny oraz wilgotnościowy terenu. W obszarach zurbanizowanych mogą pojawić się zjawiska takie jak zmniejszenie dobowych wahań temperatur, podwyższenie temperatury powietrza w okresie zimowym, obniżenie wilgotności oraz zmiany w sile i kierunku wiatru. Wpływ tych czynników będzie jednak lokalny i nie powinien prowadzić do istotnych zakłóceń w funkcjonowaniu ekosystemów czy warunkach życia mieszkańców.

5.2.10 Zasoby naturalne

W granicach gminy istnieje 1 udokumentowane złożo kopalin we wsi Szpice-Chojnowo na działce 578. Obecnie jest ono nieeksploatowane i funkcjonuje jako obszar pokryty piaskami/żwirami wraz z roślinnością w postaci pojedynczych drzew i krzaków. Nie przewiduje się zatem jakiegokolwiek wpływu realizacji postanowień planu na zasoby naturalne.

5.2.11 Dobra kultury i zabytki

Zapisy w planie odnoszą się do istniejących na tym terenie zabytków i dóbr kultury, wskazują sposób gospodarowania w ich obrębie, dzięki czemu możliwa będzie ich ochrona oraz zachowanie tych elementów w lokalnym krajobrazie kulturowym.

5.2.12 Dobra materialne

Projekt planu ogólnego Gminy Boguty-Pianki wpływa pozytywnie na dobra materialne, takie jak nieruchomości, infrastruktura techniczna, zasoby gospodarcze oraz mienie publiczne i prywatne. Odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni może przyczynić się do wzrostu wartości nieruchomości, rozwoju przedsiębiorczości oraz poprawy jakości infrastruktury. Z drugiej strony, niekontrolowana urbanizacja mogłaby prowadzić do degradacji zasobów materialnych i problemów w funkcjonowaniu gminy. Dzięki ustaleniom planu ochronie podlega rolnictwo i dobra związane z produkcją rolną, zabezpieczone są zabytki oraz mienie publiczne przed degradacją. Dzięki temu gmina może rozwijać się w sposób zrównoważony, zachowując równowagę między rozwojem inwestycyjnym a ochroną istniejących dóbr materialnych.

6. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ZJAWISK ODDZIAŁUJĄCYCH NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO

Plan ogólny Gminy Boguty-Pianki, poprzez określone strefy planistyczne zakłada minimalizację negatywnego wpływu zagospodarowania przestrzennego na środowisko, która obejmuje zarówno zapobieganie degradacji środowiska, ograniczanie skutków działalności człowieka, jak i kompensację przyrodniczą w przypadkach, gdzie negatywnych oddziaływań nie można całkowicie uniknąć. Przed opracowaniem Planu ogólnego przeprowadzono analizę istniejących uwarunkowań, aby uniknąć negatywnego oddziaływania na środowisko i zapewnić zrównoważony rozwój gminy. Pod uwagę wzięto m.in. takie czynniki jak istniejąca struktura osadnicza, układ komunikacyjny, zasoby przyrodnicze oraz tereny cenne ekologicznie, co pozwoliło na wyznaczenie stref funkcjonalnych w sposób minimalizujący ingerencję w naturalne ekosystemy. W procesie planowania uwzględniono tereny o wysokiej wartości przyrodniczej, aby ochronić bioróżnorodność i zapobiec fragmentacji siedlisk. Podział gminy na strefy planistyczne został przeprowadzony w taki sposób, aby ograniczyć nadmierne rozpraszanie zabudowy i zapewnić harmonijne współistnienie terenów mieszkalnych, gospodarczych, rolniczych i przyrodniczych. Uwzględnienie powyższych uwarunkowań na etapie opracowania Planu ogólnego pozwoliło na wyznaczenie stref w sposób zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju. Dzięki temu możliwe jest skuteczne ograniczenie negatywnego wpływu działalności człowieka na środowisko oraz zapewnienie równowagi pomiędzy potrzebami gospodarczymi, społecznymi i ekologicznymi gminy.

Elementem mogącym mieć wpływ na funkcjonowanie środowiska przyrodniczego gminy w skali lokalnej jest planowana inwestycja w postaci strzelnicy w strefie 1SU. W celu zachowania bioróżnorodności wokół tej inwestycji należy zachować maksymalny bufor leśny, wprowadzać nasypy ziemne bądź wały akustyczne, które spowodują wytłumienie hałasu i ograniczą zasięg zakłóceń (tym samym prowadzić monitoring akustyczny tego obszaru), prowadzić zrównoważony system zbierania odpadów (zwłaszcza zbierać śrut ze zużytych pocisków), wprowadzać przerwy w okresach lęgowych ptaków.

7. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH W STOSUNKU DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU

Z uwagi na strategiczny i kierunkowy charakter planu ogólnego Gminy Boguty-Pianki, zakres możliwych rozwiązań alternatywnych jest ograniczony. Ustalenia planu mają na celu przede wszystkim uporządkowanie zasad zagospodarowania przestrzeni oraz zapewnienie spójności polityki przestrzennej gminy, a nie wprowadzanie nowych funkcji mogących powodować istotne oddziaływania na środowisko. W związku z tym nie opracowano odrębnych wariantów przestrzennych planu, a jedynie dokonano analizy możliwych rozwiązań cząstkowych w odniesieniu do wybranych aspektów środowiskowych. Jedynym elementem, dla którego rozważono rozwiązanie alternatywne, była kwestia kształtowania klimatu akustycznego. Alternatywne podejście może polegać na zróżnicowaniu zasad lokalizacji zabudowy mieszkaniowej względem głównych tras komunikacyjnych, wprowadzeniu funkcji zieleni i usług nieuciążliwych jako buforów akustycznych oraz prowadzenie w sposób racjonalny planowanej inwestycji w postaci strzelnicy na strefie 1SU. Przyjęte w projekcie planu rozwiązanie uznano za korzystniejsze z punktu widzenia ochrony klimatu akustycznego i jakości życia mieszkańców. W kontekście pozostałych obszarów nie wskazuje się na rozwiązania alternatywne w stosunku do kierunków i form zagospodarowania przestrzennego zaproponowanych w projekcie planu.

8. NAPOTKANE TRUDNOŚCI I LUKI W WIEDZY

Poziom szczegółowości prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania jest ściśle powiązany z poziomem szczegółowości Planu ogólnego. Strefy planistyczne w planie ogólnym wyznaczają jedynie kierunki dla przyszłego rozwoju przestrzennego gminy. Kierunki te będą uszczegóławiane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które z kolei będą określały zasady zabudowy i zagospodarowania terenu. Plan ogólny nie określa zatem szczegółowych rozwiązań inwestycyjnych, lecz wyznacza ramy dla polityki przestrzennej gminy. W trakcie opracowywania projektu planu oraz prognozy oddziaływania na środowisko nie napotkano na utrudnienia wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM

Ochrona środowiska jest zagadnieniem o złożonym charakterze, realizowanym w oparciu o zapisy zawarte w dokumentach ustanawianych na różnych szczeblach – od lokalnego po międzynarodowy. Wyzwania takie jak zmiany klimatyczne, utrata bioróżnorodności, zanieczyszczenie powietrza i wód czy nadmierna eksploatacja zasobów naturalnych mają charakter transgraniczny i nie mogą być skutecznie rozwiązane wyłącznie na poziomie pojedynczych państw. Z tego powodu konieczne jest formułowanie odpowiednich celów oraz regulacji zarówno w ramach międzynarodowych porozumień, jak i w legislacji wspólnotowej oraz krajowej. Działania te są efektem współpracy wielu państw, które uznają globalny wymiar problemów ekologicznych i podejmują wysiłki na rzecz ich rozwiązania poprzez traktaty, umowy oraz programy działań. Jednym z kluczowych podmiotów w tym obszarze jest Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ), inicjująca liczne przedsięwzięcia zmierzające do ograniczenia negatywnego wpływu działalności człowieka na środowisko. Do najważniejszych dokumentów i porozumień międzynarodowych w tej dziedzinie należą m.in.:

- **Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie klimatu (UNFCCC)** z 1992 r., której głównym celem jest stabilizacja koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który zapobiega niebezpiecznej ingerencji człowieka w system klimatyczny. Najważniejszymi założeniami są: zasada wspólnej, ale zróżnicowanej odpowiedzialności, zobowiązanie do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, wsparcie finansowe i technologiczne dla krajów rozwijających się oraz regularne raportowanie i monitorowanie działań,
- **Protokół z Kioto** z 1997 r., gdzie zobowiązano kraje rozwinięte do ograniczenia emisji CO₂ i innych gazów cieplarnianych,
- **Porozumienie Paryskie** z 2015 r., które dąży do utrzymania globalnego wzrostu temperatury na poziomie znacznie poniżej 2°C w stosunku do epoki przedindustrialnej, z aspiracją do ograniczenia go do 1,5°C. W przeciwieństwie do protokołu z Kioto, obejmuje wszystkie kraje świata.

We wrześniu 2015 r. państwa członkowskie ONZ przyjęły dokument pt. „Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju”. Jest to globalny plan działania, który został jednogłośnie zaakceptowany przez wszystkie kraje

członkowskie i stanowi kompleksową strategią na rzecz budowania bardziej sprawiedliwego, bezpiecznego i zrównoważonego świata. Agenda 2030 wyznacza 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju (Sustainable Development Goals – SDGs), które mają zostać osiągnięte do roku 2030. Cele te obejmują zarówno wyeliminowanie skrajnego ubóstwa i głodu, jak i ochronę środowiska naturalnego oraz zapewnienie dobrobytu i godnych warunków życia wszystkim ludziom. Realizacja Agendy zakłada uwzględnienie w równym stopniu aspektów społecznych, gospodarczych i środowiskowych, a także promowanie pokoju, równości i partnerstwa na rzecz wspólnego dobra. Dokument podkreśla, że osiągnięcie założonych celów wymaga globalnej współpracy, zaangażowania wszystkich państw oraz aktywnego udziału organizacji międzynarodowych, sektora prywatnego, społeczeństwa obywatelskiego i obywateli na całym świecie. Celami Agendy odnoszącymi się do ochrony środowiska i przeciwdziałania zmiany klimatu są:

- **Cel 6** – czysta woda i warunki sanitarne, które polega na zapewnieniu wszystkim ludziom dostępu do czystej wody i bezpiecznych warunków sanitarnych, ochrony ekosystemów wodnych, poprawie efektywności zarządzania zasobami wodnymi oraz redukcji zanieczyszczeń wód poprzez ograniczenie zrzutu chemikaliów i odpadów przemysłowych,
- **Cel 7** – czysta i dostępna energia, czyli zapewnienie powszechnego dostępu do energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, wzrost efektywności energetycznej i promowanie technologii niskoemisyjnych oraz zmniejszenie zależności od paliw kopalnych, w tym promować transformacji energetycznej,
- **Cel 12** – odpowiedzialna konsumpcja i produkcja, polegająca na ograniczeniu marnotrawienia zasobów naturalnych i promowaniu gospodarki o obiegu zamkniętym, zmniejszeniu surowcami oraz zmniejszeniu ilości odpadów żywnościowych o poprawę do 2030 roku,
- **Cel 13** – działania na rzecz klimatu, czyli wzmocnienie globalnej odpowiedzi na zmiany klimatu i ich skutki, integracja polityki klimatycznej na wszystkich poziomach zarządzania, wspieranie krajów rozwijających się w adaptacji do zmian klimatu, redukcja emisji gazów cieplarnianych zgodnie z założeniami Porozumienia Paryskiego,
- **Cel 14** – życie pod wodą, określający ochronę ekosystemów morskich i ograniczenie ich degradacji, zmniejszenie zanieczyszczenia oceanów, w tym plastików i substancji chemicznych oraz walka z nielegalnymi połowami i nadmierną eksploatacją zasobów morskich,

- **Cel 15** – życie na lądzie, czyli ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów lądowych, zatrzymanie wylesiania i degradacji gruntów oraz ograniczenie nielegalnego handlu fauną i florą.

Wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej rozpoczął się proces dostosowywania krajowego prawa do przepisów wspólnotowych. Unia Europejska odgrywa kluczową rolę w globalnej ochronie środowiska, wyznaczając ambitne cele i wprowadzając szczegółowe regulacje zobowiązujące państwa członkowskie do konkretnych działań. Jednym z priorytetów Unii jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku. Realizacja tej polityki ekologicznej odbywa się głównie w ramach Europejskiego Zielonego Ładu oraz poprzez najważniejszych dyrektyw i rozporządzeń w tym obszarze.

- Dyrektywa 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy, która określa normy dotyczące zanieczyszczeń powietrza,
- Dyrektywa 2000/60/WE (Ramowa Dyrektywa Wodna), która zobowiązuje państwa członkowskie do osiągnięcia dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz obowiązek monitoringu tych wód,
- Dyrektywa 92/43/EWG (Dyrektywa Siedliskowa) i Dyrektywa 2009/147/WE (Dyrektywa Ptasia), odpowiedzialne za europejską sieć obszarów chronionych Natura 2000,
- Dyrektywa 2010/75/UE w sprawie emisji przemysłowych,
- Dyrektywa 2019/904/UE w sprawie plastiku jednorazowego użytku,
- Rozporządzenie 2021/1119 (Europejskie Prawo Klimatyczne), które wprowadza prawnie wiążący cel redukcji emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 55% do 2030 roku w porównaniu do poziomu z 1990 roku.

Kwestie ochrony środowiska znalazły odzwierciedlenie również w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Artykuł 191 tego dokumentu określa, że polityka Unii w dziedzinie środowiska ma na celu: zachowanie, ochronę i poprawę jakości środowiska, ochronę zdrowia ludzi, racjonalne i ostrożne gospodarowanie zasobami naturalnymi oraz promowanie na arenie międzynarodowej działań służących rozwiązywaniu problemów środowiskowych o charakterze regionalnym i globalnym – ze szczególnym uwzględnieniem walki ze zmianami klimatu. Państwa członkowskie są zobowiązane do wprowadzania unijnych dyrektyw w życie poprzez krajowe przepisy, co sprawia, że polityka środowiskowa UE realnie kształtuje działania poszczególnych rządów. W ten sposób powstaje spójny system prawny,

w którym lokalne regulacje stają się częścią szerokiej, europejskiej strategii ochrony środowiska. Unia Europejska nie ogranicza się jednak jedynie do wyznaczania celów – aktywnie wspiera państwa członkowskie w ich realizacji. Przykładem jest Fundusz Sprawiedliwej Transformacji, który stanowi element Europejskiego Zielonego Ładu i ma na celu łagodzenie skutków odchodzenia od gospodarki opartej na węglu. Środki z tego funduszu wspierają transformację regionów szczególnie dotkniętych tym procesem, umożliwiając im inwestycje w nowoczesne technologie, rozwój odnawialnych źródeł energii czy tworzenie nowych miejsc pracy w sektorach przyjaznych środowisku.

Na poziomie krajowym opracowano dokument strategiczny „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej”, który wyznacza kierunki działań w zakresie ochrony zasobów naturalnych oraz poprawy ich jakości. Zgodnie z jego założeniami, racjonalne planowanie przestrzenne odgrywa kluczową rolę w ochronie ludności przed negatywnymi skutkami zanieczyszczenia powietrza i hałasu, a także przed zagrożeniami związanymi z suszami i powodzią. Ma ono również chronić przyrodę przed nadmierną presją ze strony działalności człowieka. Właściwie prowadzone planowanie uwzględniające istotne elementy krajobrazu i środowiska naturalnego pozwala zachować, a w razie potrzeby odbudować tzw. łączność ekologiczną pomiędzy obszarami przyrodniczymi. W ramach tych działań zaktualizowano Krajowy Program Ochrony Powietrza do 2025 roku (z perspektywą do 2030 i 2040 roku), określając w nim działania naprawcze w trzech horyzontach czasowych: krótkoterminowym, średnioterminowym i długoterminowym. Program ten nie tylko kontynuuje dotychczasową politykę poprawy jakości powietrza i przeciwdziałania zmianom klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, lecz także wyznacza nowe kierunki działań w tym obszarze. Dokument integruje również kwestie związane z polityką jakości powietrza z obszarami takimi jak sektor bytowo-komunalny, czysta energia, ciepłownictwo, odnawialne źródła energii oraz transport. Krajowy Program Ochrony Powietrza pełni funkcję strategiczną, wskazując cele oraz priorytetowe działania, które mają zostać wdrożone przede wszystkim na poziomie lokalnym oraz w ramach regionalnych programów ochrony powietrza. Kierunkami interwencji prowadzącymi do osiągnięcia celów szczegółowych, tj. osiągnięcia i dotrzymania co najmniej standardów jakości powietrza określonych w prawodawstwie unijnym oraz krajowym, będą:

- utrzymanie priorytetu poprawy jakości powietrza oraz rozwój systemu oceny jakości powietrza poprzez zwiększenie liczby stacji pomiarowych uwzględnionych w pomiarach jakości powietrza w ramach państwowego monitoringu środowiska,

- ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego,
- ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego,
- ograniczenie poziomu zanieczyszczeń powietrza w miastach, polityka miejska,
- zwiększenie udziału czystej energii, ciepła, rozwój odnawialnych źródeł energii,
- edukacja ekologiczna,
- zapewnienie finansowania przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza,
- ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z pozostałych sektorów mających wpływ na stan powietrza, w tym z uwzględnieniem działań dla sektora mieszkalnictwa do realizacji na obszarach wiejskich.

Projekt planu ogólnego Gminy Boguty-Pianki według przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko jest zgodny z wyżej przedstawionymi celami ochrony środowiska, ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

10. INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Obszar objęty projektem planu ogólnego – Gmina Boguty-Pianki – położony jest w odległości ok 70 km od granicy Polsko-Białoruskiej. Biorąc pod uwagę przewidziany charakter zagospodarowania oraz inne ustalenia projektu planu, można stwierdzić, że nie przewiduje się wystąpienia transgranicznego oddziaływania w wyniku jego realizacji.

11. STESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedstawione opracowanie „Prognoza oddziaływania na środowisko do Planu Ogólnego Gminy Boguty-Pianki” opracowane zostało na podstawie Uchwały Nr 11/II/24 Rady Gminy Boguty-Pianki z dnia 23 maja 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Boguty-Pianki.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona w celu oceny potencjalnych skutków realizacji ustaleń planu ogólnego Gminy Boguty-Pianki dla środowiska przyrodniczego, kulturowego oraz zdrowia i jakości życia mieszkańców. Dokument ten stanowi integralny element procedury planistycznej i ma na celu zapewnienie, aby rozwój przestrzenny gminy odbywał się zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz z poszanowaniem zasobów środowiska naturalnego.

W ramach prognozy dokonano identyfikacji i analizy istniejących uwarunkowań środowiskowych, w tym stanu elementów środowiska, jego wrażliwości i zagrożeń, a także zidentyfikowano potencjalne oddziaływania wynikające z projektu planu ogólnego, gdzie ustalone zostały następujące strefy planistyczne:

- 1) SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- 2) SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- 3) SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową,
- 4) SU – strefa usługowa,
- 5) SP – strefa gospodarcza,
- 6) SR – strefa produkcji rolniczej,
- 7) SI – strefa infrastrukturalna,
- 8) SN – strefa zieleni i rekreacji,
- 9) SC – strefa cmentarzy,
- 10) SO – strefa otwarta,
- 11) SO – strefa otwarta,

Dla wszystkich wyżej wymienionych stref określone zostały podstawowe profile funkcjonalne oraz w niektórych przypadkach profile dodatkowe. Określone zostały również: wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy, maksymalnego udziału powierzchni zabudowy i minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Przyjęte założenia przy wyznaczaniu stref planistycznych uwzględniały

zarówno lokalne potrzeby, jak i potencjał przestrzeni, co pozwoliło na wyznaczenie stref optymalnych dla realizacji długoterminowej wizji rozwoju gminy. Przy wyznaczaniu stref planistycznych decydujące znaczenie miała obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy.

Ocenie poddano wpływ ustaleń planu na takie aspekty jak: formy ochrony przyrody, różnorodność biologiczna, wody powierzchniowe i podziemne, gleby, powietrze, klimat, klimat akustyczny, krajobraz, zabytki oraz zdrowie ludzi. Ponadto prognoza wskazuje możliwe skutki negatywne i pozytywne oraz przedstawia działania mające na celu ich ograniczenie lub kompensację. Uwzględniono również możliwe skutki transgraniczne oraz relacje między poszczególnymi elementami środowiska. Ocenie poddano także spójność planu z celami ochrony środowiska zawartymi w dokumentach strategicznych na poziomie krajowym i regionalnym. Prognoza wskazuje, że realizacja planu może przyczynić się do poprawy ładu przestrzennego, efektywnego wykorzystania terenów już przekształconych oraz ograniczenia presji inwestycyjnej na obszary cenne przyrodniczo. Mimo iż na terenie Gminy Boguty-Pianki wśród form ochrony przyrody występuje wyłącznie 1 pomnik przyrody, ustalenia planu nie wpływają negatywnie na najbliższe występujące formy ochrony przyrody poza granicami gminy. Elementami mogącymi być potencjalnym zagrożeniem dla środowiska gminy są te związane z generowaniem hałasu. Są to głównie występujące trasy komunikacyjne, które wpływają na zwiększony hałas oraz generują antropogeniczne bariery dla przemieszczania się zwierząt (zwłaszcza w zasięgu występujących korytarzy ekologicznych oraz inwestycje mogące wpłynąć na pogorszenie stanu akustycznego. W związku z tym zaproponowano rozwiązanie alternatywne mające na celu redukcję negatywnego oddziaływania w postaci m.in. wprowadzania buforów za sprawą wprowadzania zieleni naturalnej wzdłuż często użytkowanych dróg kołowych.

Podsumowując, ustalenia planu ogólnego gminy nie powodują znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko, a ich realizacja – przy zachowaniu obowiązujących przepisów i zasad gospodarowania przestrzenią – będzie sprzyjać zrównoważonemu rozwojowi i poprawie jakości życia mieszkańców. Zmiany wynikające z realizacji planu mają głównie charakter porządkujący i strategiczny, bez bezpośredniego wprowadzania nowych funkcji kolidujących z istniejącymi walorami przyrodniczymi. W efekcie nie przewiduje się istotnego pogorszenia stanu elementów środowiska.

12. OŚWIADCZENIA AUTORÓW

Oświadczenie autora prognozy

Zgodnie z art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2021 poz. 247 ze zmianami) oświadczam, że będąc autorem Prognozy oddziaływania na środowisko na potrzeby planu ogólnego Gminy Boguty-Pianki, posiadam wiedzę w tym zakresie, wg art. 74a ust. 2 pkt 2. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Łódź, 13.11.2025 r.

Oświadczenie współautora prognozy

Zgodnie z art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2021 poz. 247 ze zmianami) oświadczam, że będąc współautorem Prognozy oddziaływania na środowisko na potrzeby planu ogólnego Gminy Boguty-Pianki, posiadam wiedzę w tym zakresie, wg art. 74a ust. 2 pkt 2. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Łódź, 13.11.2025 r.

SPIS RYSUNKÓW I TABEL

Rys. 1. Położenie administracyjne Gminy Boguty-Pianki na tle Polski (1), województwa mazowieckiego (2) i na tle sąsiadujących gmin oraz powiatu ostrowskiego (3)	11
Rys. 2. Układ drogowy w gminie Boguty-Pianki	14
Rys. 3. Hipsometria Gminy Boguty-Pianki.....	19
Rys. 4. Rodzaje gruntów na terenie Gminy Boguty-Pianki	20
Rys. 5. Mapa typów gleb w Gminie Boguty-Pianki.....	22
Rys. 6. Sieć hydrograficzna Gminy Boguty-Pianki	25
Rys. 7. Podział Gminy Boguty-Pianki ze względu na typ i podtyp krajobrazu	45
Tabela 1. Wykaz dróg powiatowych na terenie Gminy Boguty-Pianki (stan na 2025 r.).....	14
Tabela 2. Klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskanych w ocenie za 2024 rok z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi i roślin	34
Tabela 3. Zabytki wpisane do rejestru zabytków Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków	43
Tabela 4. Zabytki nieruchome ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków	44